

Strategisk handlingsdel med økonomiplan 2012 – 2015

Vedteken i kommunestyret 08.09.2011, sak 061/11

Innhold

Rådmannen sitt forord og vurdering	3
Aurland kommune sin strategiske handlingsdel.....	5
Korleis prioritere tiltak og oppgåver?	7
SWOT-analyse 2012 - 2015	7
Strategiske mål 2012 -2015.....	8
Framlegg til strategisk handlingsdel	11
Næringsutvikling	12
Tettstadutvikling.....	15
Lokal agenda 21 og berekraftig samfunnsutvikling.....	18
Bustadpolitikk	20
Folkehelse, universell utforming og barn og unge.....	22
Sikkerheit og beredskap	24
Kommunale tenester.....	26
Investeringar i planperioden.....	35
Driftsbudsjettet sine økonomiske rammer.....	36
Kommunen sine rammevilkår	37
Økonomiplanen sine konsekvensar for tenesteproduksjonen	43

Rådmannen sitt forord og vurdering

Rådmannen sitt framlegg til strategisk handlingsdel med økonomiplan for Aurland kommune for perioden 2012-2015 er ei rullering av vedteken strategisk handlingsdel for perioden 2011-2014. Så langt det er mogeleg har Rådmannen teke omsyn til politiske vedtak og signal i sine føringane for drift og investeringar.

Kommuneplanen sin 4-årige handlingsdel

Strategisk handlingsdel med økonomiplan syner kommunen sine prioriteringar i høve til tenesteutvikling og samfunnsutvikling i perioden 2012-2015. Planen er den 4-årige delen av kommuneplanen og legg grunnlag for ei politisk styring av teneste- og samfunnsutvikling. Vedteken kommuneplan med samfunnsdel 2007-2019 og arealdel 2008-2020, ei framskriving av kommunen sine rammevilkår, nasjonale krav og føringar og trendar i samfunnsutviklinga er lagt til grunn for Rådmannen sitt framlegg til prioriteringar for perioden.

Samfunnstrendar

Prognosar for folketalsutviklinga er framleis negative. Dette påverkar rammevilkåra til kommunen og gjer at arbeid med tilflytting og omdøme vil bli viktig i perioden. Rådmannen rår til at kommunen har fokus på rekruttering og tilflytting, og at omdømebygging er tema både internt i organisasjonen, i folkevaldopplæringa og blir forankra i det strategiske næringsarbeidet. Aurland kommune bør jobbe for å bli attraktiv i konkurransen om kompetansearbeidskraft. Rådmannen meinar at lokalsamfunnet har ekspertise på fleire fagområde, som kan bidra med innovasjon og økonomisk vekst.

Smiebakken er det store satsingsområdet for bustader i perioden og er forankra i delen om bustadpolitikk kommuneplanen. Det blir tilrådd å investeringar på inntil 20 millionar for å legge til rette for sentrumsnære tomter i perioden.

Låge fødselstal frå 2008 gjer at talet på elevar i skulen vil bli redusert i åra framover og at etterspurnaden etter barnehageplassar vil gå ned. Denne utviklinga gjer at vedteken gjennomgang av barnehagestruktur og skulestruktur i perioden ligg fast ved rullering av strategisk handlingsdel.

SWOT-analyse

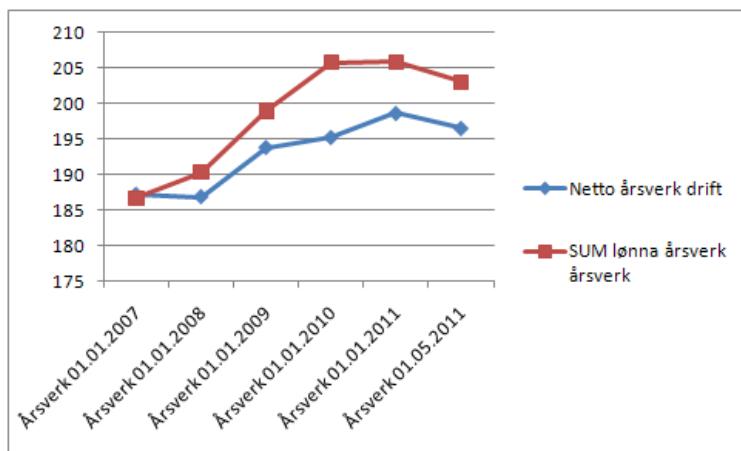
På seminaret som Formannskapet og leiargruppa hadde i Flåm 11. mars 2011 vart det gjennomført ei gruppeoppgåve etter mal av ei SWOT-analyse. Tema for gruppearbeidet var "Aurland – eit kunnskapssamfunn". På side 7 til 9 har Rådmannen oppsummert resultatet og utforma framlegg til strategiar for perioden.

Økonomi

Dei økonomiske målsettingane om ein aktivitetsreduksjon på 14 millionar frå førre plan er redusert til 8 millionar ved denne rulleringa. Det er framleis viktig for Aurland kommune å redusere driftsutgifter og redusere lånegjeld for å få ein berekraftig økonomi. Kommunebarometeret til kommunal rapport (mars 2011) kommenterer årsmeldinga til Aurland kommune: *Det er en fryd å se at de mange målene faktisk blir fulgt opp. Resultatlisten er forbausende komplett.* Sjølv om kommunen får skryt i kommunebarometeret for aktivitetsmål, etterlyser økonomen klarare mål for kvalitet.

Rådmannen er samd i at innføring av eit målstyringssystem bør vurderast saman med folkevalde i løpet av neste valperiode.

Mykje av reduksjonen i aktivitet vil framleis vere reduksjon i talet på årsverk. Tabellen nedanfor syner at talet på årsverk har stige marginalt fram til årsskiftet 2011. Ved årsskiftet lønna kommunen 205,86 årsverk. Korrigert for interkommunalt samarbeid, refunderte stillingar, lærlingar, tillitsvalde, seniorstillingar og tilrettelegging er talet 198,64. Fram til 01.05.2011 er dette talet redusert til 196,52. Ei forklaring på auken fram til årsskiftet er at planlagde tiltak treng tid for å virke. Ei anna forklaring er at både pleie- og omsorg, barnehage og skule har ein auke i årsverk på grunn av ekstra ressursar til einskilde brukarar og elevar/born i 2010 eller 2011.

Seniorordninga er avvikla og i løpet av 2011 går alle senioravtaler ut. Det er ikkje gjort noko evaluering av ordninga.

I vedteken strategisk handlingsdel for 2011-2014 er det lagt inn ein reduksjon i administrasjon på totalt 3,5 millionar. Fram til 01.05.11 det gjennomført tiltak som tilsvarer 1,7 million og i planperioden fram til 2015 er det lagt inn ein ytterlegare reduksjon på 3,6 årsverk i administrasjon.

Rehabilitering av Aurland idretts- og samfunnshus (AIS) er ikkje teke inn i denne rulleringa av planen. Årsaka er at Rådmannen ikkje har fått inn oversikt over totalkostnadane i prosjektet. Rådmann rår til at eit forprosjekt for rehabilitering av AIS eventuelt blir teke stilling til ved neste års rulling. Bassenget i AIS ligg inne i investeringsplanen med 12 millionar fordelt på 2014 og 2015. Rådmannen ser på alternative løysingar for musikkundervisning i skulen og undervisning i musikk- og kulturskulen.

Totalt er det planlagt investeringar for 66 millionar pluss ekstraordinær nedbetaling av gjeld på 10 millionar i perioden. Det er ei målsetting å redusere lånegjeld frå 110 til 70 millionar.

Steinar Søgaard
rådmann

Aurland kommune sin strategiske handlingsdel

Samanhengen mellom kommuneplan, kommunal planstrategi, strategisk handlingsdel og økonomiplan

Den nye plandelen av Plan og bygningslova trådde i kraft 01.07.2009. Strategisk handlingsdel er kome inn som eit nytt element i kommunal planlegging. Dette var før heimla i forskrift, men er no kome inn i Plan og bygningslova jf. § 11, om kommuneplan. Strategisk handlingsdel vert omtala som "konklusjonen på korleis kommuneplanen skal fylgjast opp". I planen skal det vera fokus på utfordringar og anbefalte planar som skal utarbeidast, samt prosjekt og einkeltsaker, dei neste 4 åra.

Lovgrunnlag:

Plan og bygningslova § 11 – Kommuneplan: "Kommuneplanen skal ha ein handlingsdel som angir hvordan planen skal følgjes opp de fire påfølgande år eller meir, og reviderast årlig. Økonomiplanen etter kommuneloven § 44 kan inngå i handlingsdelen".

- Strategisk handlingsplan skal innehalde eit program for å gjennomføre kommuneplanens samfunnsdel for dei fire neste budsjettåra.
- Kommunen sin økonomiplan skal inngå i handlingsdel.
- Planlagde tiltak og økonomiske prioriteringar vert knytt saman.

Pbl §11-3: "Kommuneplanens handlingsdel gjev grunnlag for kommunen sin prioritering av ressursar, planleggings- og samarbeidsoppgåver og konkretiserar tiltaka innanfor kommunen sine økonomiske rammer."

- Betre handlings- /detaljplanleggingsgrunnlag for politikarar, administrasjon og innbyggjarane i kommunen.
- Betre økonomisk styring.
- Betre samhandling mellom administrasjon og den politiske leiinga.

Plan og bygningslova § 10 – Kommunal planstrategi:

Kommunal planstrategi vert eit viktig styringsverktøy og må koordinerast med Strategisk handlingsdel med økonomiplan. Planstrategien skal vera ferdig utarbeida innan eit år etter kvart kommuneval. Hausten 2011 er det kommuneval.

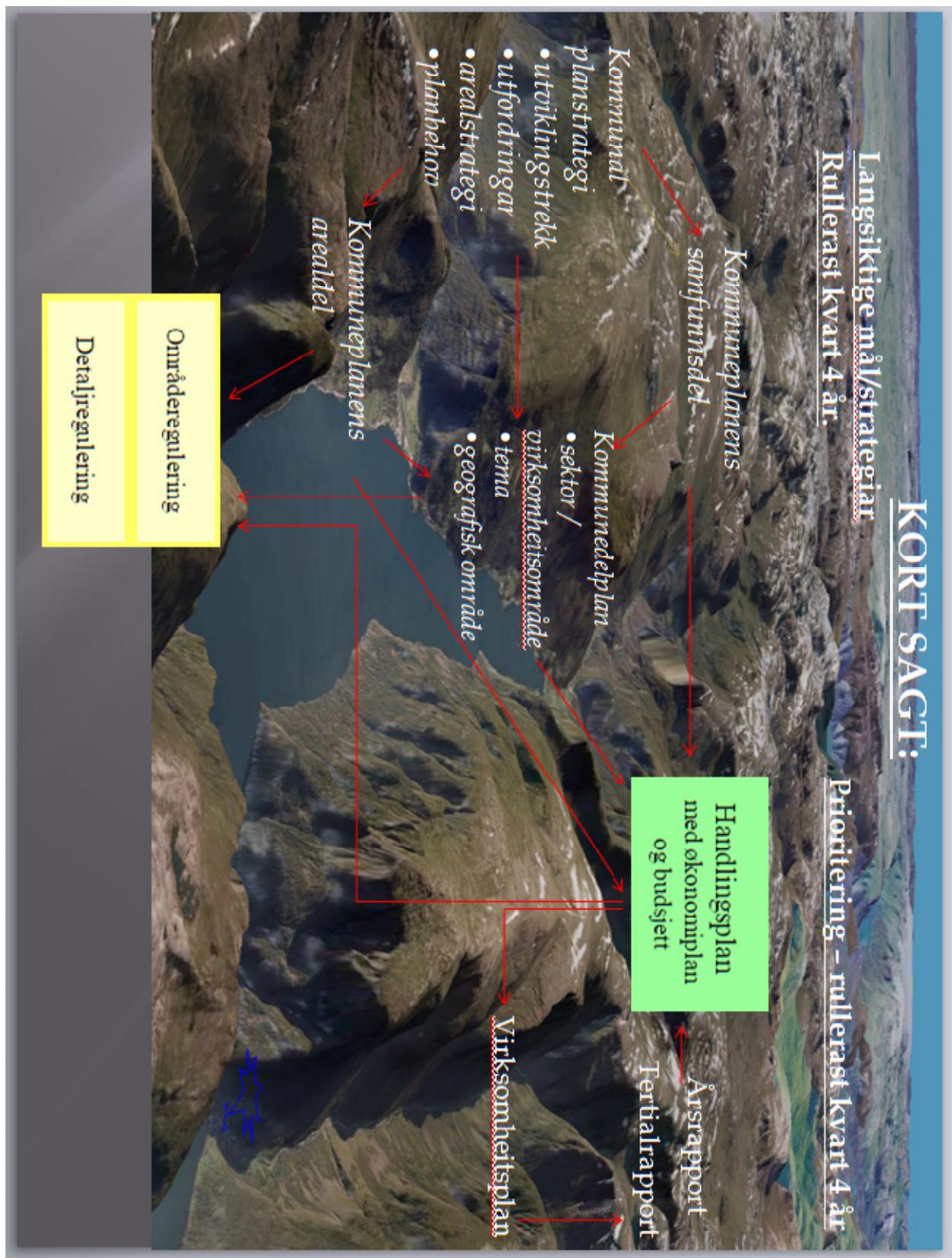
Strategien bør innehalda:

- Utgreiing av utviklingstrekk og utfordringar knytt til samfunnsutvikling og miljø
- Drøfting av hovudtrekka i ein langsiktig arealstrategi
- Vurdering av sektorane og tenesteeiningane sitt planbehov
- Vurdering av prioriterte planoppgåver og behovet for revisjon av kommuneplanen
- Planstrategien skal ha eit 12-årsperspektiv.

I det kommunale plansystemet er "*Strategisk handlingsdel med økonomiplan*" ein viktig "motor" for sortering og prioritering av tiltak framsett i delplanane. Tiltaka som vert prioriterte i planen skal medverke til at måla i kommuneplanen vert nådde!

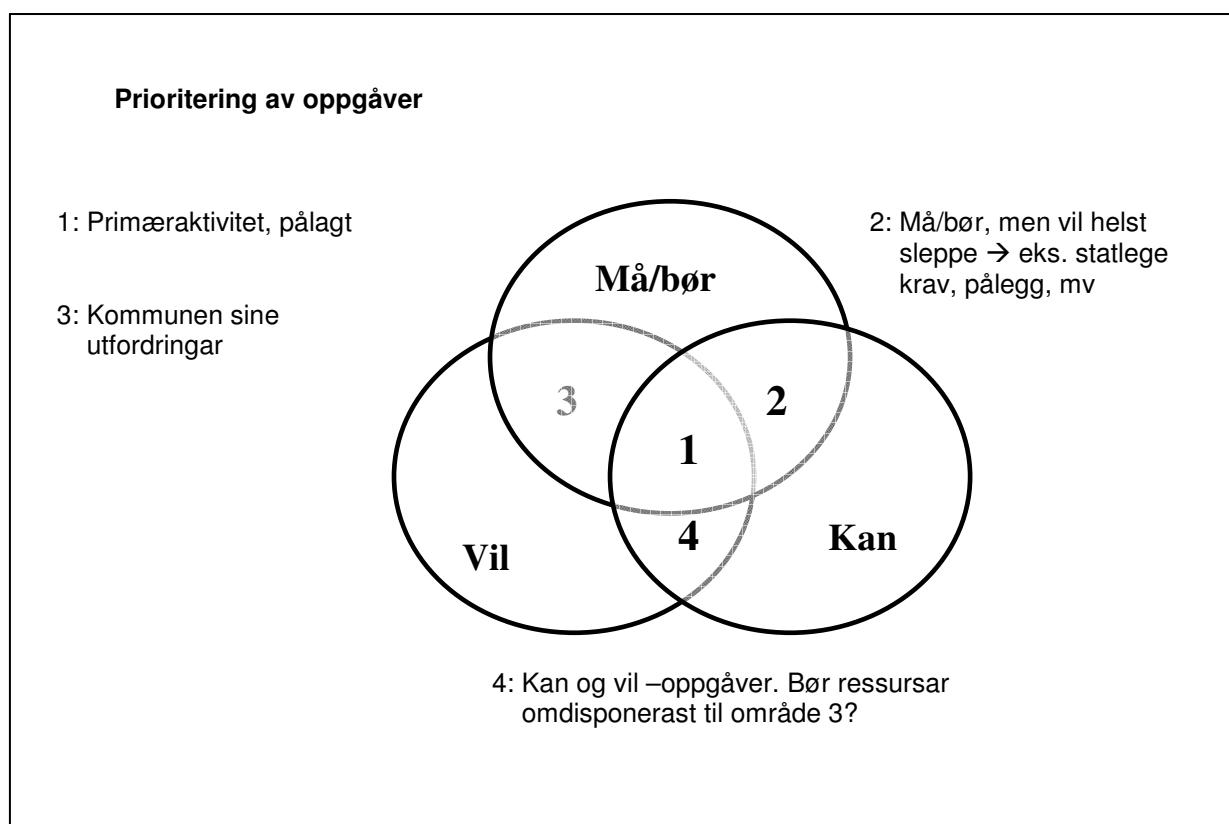

Figurar: Utklipp fra foredrag (av J.O Møller) på Fretheim hotell 2010.

Korleis prioritere tiltak og oppgåver?

Skule, helse og omsorgsarbeid er eksempel på typiske velferdsoppgåver som norske kommunar i dag handterer. Dette vil vere primæraktivitetane også i perioden denne økonomiplanen omfattar. Visse typar kommunale tenester vert gjennomførte fordi kommunane gjennom lov er pålagde å utføre desse oppgåvene. MÅ-oppgåver kan ein ikkje la vere å utføre. I tillegg har ein oppgåver kommunen sjølv ønskjer eller vil gjennomføre, dei såkalla VIL-oppgåvene. Til slutt har vi mange KAN-oppgåver. Særleg valet mellom VIL/KAN (område 4) og VIL/MÅ (område 3) kan ofte vere vanskeleg. Område 4 inneber ofte populære val retta mot veljarar/innbyggjarar, medan område 3 inneber å gjere tiltak i forhold til kommunen sine utfordringar. Det siste treng nødvendigvis ikkje vere tiltak av det populære slaget!

SWOT-analyse 2012 - 2015

SWOT-analyse er eit effektivt verktøy for å få ei rask oversikt over indre og ytre styrke og våre svake sider. Dei frie bokstavane "SWOT" representerer forbokstavane i dei engelske orda Strengths (sterke sider), Weaknesses (svak sider), Opportunities (moglegheiter) og Threats (truslar). SWOT-analyse gir eit godt utgangspunkt for å ta nødvendige avgjersler, og kan vere nyttig verkty for å identifisere område for betring.

Formannskapet og utvalsleiarane, saman med rådmannen sin leiargruppe og hovudtillitsvalde, gjennomførde ein SWOT-analyse i samband med økonomiplanseminaret som vart halde i Flåm 10. og 11. mars. Hovudmålet for analysen var: "Aurland – eit kunnskapssamfunn"

Kva er føresetnadane for at Aurland kommune skal vere ein motor i ei slik utvikling?

OMGJEVNAD	EIGEN ORGANISASJON
Truslar: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Mangel på verdsetting av det å lukkast ✓ Mangel på kompetanse/rekruttering ✓ Økonomi (sovepute) ✓ Bustadmarknaden 	Svake sider: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Heilskapleg tenking/ samhandling på tvers av fag og einingar ✓ Samhandling politikk og administrasjon ✓ Små fagmiljø – sårbar ✓ Kommunikasjon/informasjon ✓ Avgjerdsvegring/store forventningar/manglande prioritering ✓ Manglande omdøme
Moglegheit: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Framleis gode rammevilkår ✓ Større bu- og arbeidsmarknad ✓ Bygge på knopskyting og eigen kompetanse ✓ Rekruttere tilbake ungdom/auka innflytting/better rettleiing ✓ Redusere vidareflytting ✓ Sterke merkevarer ✓ Omdømebygging/bulyst 	Sterke sider: <ul style="list-style-type: none"> ✓ God kompetanse/mogleg å utvikle seg ✓ Godt utbygde tenester ✓ Brukarorientert/serviceorientert ✓ Godt samarbeid med nabokommunane

Til grunn ligg også resultata frå SWOT frå fjarårets seminar på Fretheim, som vart innarbeidd i Strategisk handlingsdel med økonomiplan 2011-2014.

Ein strategi er ein plan av handlingar med hensikt å nå eit spesifikt mål. Strategi handlar meir om kva som skal gjerast enn om korleis noko skal gjerast.

Strategiske mål 2012 -2015

Ein naturleg oppfølging av SWOT-analysen er å utvikle handlingsstrategiar framover.

1. Aurland kommune skal leggje til rette for auka innflytting ved å arbeide med stadutvikling og næringsutvikling, og for å bli attraktiv i kampen om kompetansearbeidskraft og innbyggjarar

2. For å redusere risiko, og gjera oss meir robust på område der kommunen er sårbar, vil Aurland kommune arbeide interkommunalt og heve kompetansen i eigen organisasjon.
3. Aurland kommune vil arbeide med samhandling mellom administrasjon og folkevalde. Arbeidet startar opp etter valet i 2011, og skal vere ein del av folkevaldopplæringa.
4. Aurland kommune skal arbeide med omdøme både intern og eksternt
5. Aurland kommune skal utvikle ein berekraftig økonomi

Ein naturleg oppfølging av analysen kan være å ha ein kreativ prosess der ein utviklar moglegheiter og handlingsstrategiar framover. Det vil då være naturleg å stille følgjande spørsmål:

- Korleis kan me bruke dei sterke sidene våre?
- Korleis kan me betre dei svake sidene våre?
- Korleis kan me utnytte kvar moglegheit?
- Korleis kan me møte dei ulike utfordringane / "truslane"?

Dersom ein ser på analysen i eit tradisjonelt betringsperspektiv, vil det vere naturleg å gripe tak i dei svake sidene og gjennomføre betringsprosessar for å utjamne dei, eller ta utgangspunkt i dei sterke og utvikle desse. Ein strategi er ein plan av handlingar med hensikt å nå eit spesifikt mål. Strategi handlar meir om kva som skal gjerast enn om korleis noko skal gjerast.

Kommuneplan for Aurland kommune
Samfunnsdel: 2007 – 2019
Arealdel med konsekvensvurdering: 2008 - 2020

Vision: Aurland – det naturlege val!

Kommunen sine verdiar: Menneske i sentrum, tradisjon og kulturhistorie, langsiktige berekraftig utvikling, samt lokal ressursutnytting og foredling.

Mål for kommunen: Auke folketalet i kommunen, mangfaldig næringsliv, arbeidsplassar – heile året, bustadar og tomter til alle som ynskjer å busette seg i kommunen, oppretthalde busetnad i grendene, attraktive fritidstilbod, trygt oppvekstmiljø, god tenesteyting, arbeide for berekraftig samfunnsutvikling.

Næringsutvikling	Tettstadutvikling	Lokal agenda 21 og berekraftig samfunnsutvikling	Bustadpolitikk	Folkehelse, universell utforming og barne og unge.	Sikkerheit og beredskap	Kommunale tenester
Aurland kommune skal ha heilårsarbeidsplassar innanfor eit mangfaldig næringsliv til alle som ynskjer å arbeide i kommunen	Tettstadane i kommunen skal vere attraktive bustadområde og gode møteplassar for fastbuande og tilreisande. Tettstadutviklinga skal skje med grunnlag i arkitektonisk og kulturhistorisk medvit og vere funksjonelle for alle. Aurlandsvangen skal vere eit sterkt kommunesenter med eit breitt tilbod til innbyggjarar og tilreisande.	Aurland kommune vil trekke innbyggjarane inn i planlegging og samfunnsutforming i tråd med LA 21. Aurland kommune skal arbeide for å vere eit berekraftig samfunn med omsyn til biologisk, økonomisk, sosial og kulturell berekraft.	Busetnaden i heile kommunen skal oppretthaldast.	Utvikle eit aktivt folkehelsearbeid på tvers av faglege og organisatoriske grenser. Førebygge meir, reparere mindre.	Aurland kommune vil leggja vekt på beredskap og tryggleiksomsyn i alle kommunal verksemd og planlegging. Det er eit krav om at ambulansetenesta må ha heilårleg, akutt døgn-ambulansestasjon i Aurland.	Aurland kommune skal ha godt tjenestetilbod kjenneteikna ved: God tilpassing til innbyggjarane sitt behov, effektivitet, kvalitetsbevisste og motiverte medarbeidarar og god organisasjonskultur.

Kommuneplanen sin samfunnsdel seier kva som er viktig å halde fokus på i Aurland, oppfølging skjer via tertialrapportering og årsmeldinga

12-årige mål i kommuneplanen

4-årige mål i kortsiktig del av kommuneplanen/strategiske mål i strategisk handlingsdel med økonomiplan som gir ambisjonsnivået, dvs kva og nā

Årsbudsjett: Fokusområde, kritiske suksessfaktorar, kva er viktig å gjera for å nå strategiske måla

Administrativ gjennomgang av vedtatt mål = Verksemgsplan med dei tiltak/arbeidsmål som er viktig for å nå vedtatt mål

Framlegg til strategisk handlingsdel

Planar/tiltak og prioriteringar vert delte inn i satsingsområda frå samfunnsdelen til kommuneplan for Aurland.

Strategisk handlingsdel med økonomiplan 2012-2015 er ein rullering av vedteken Strategisk handlingsdel med økonomiplan 2011-2014. Ny plan byggjer på dei hovudpunktene og den retninga som vart vedteken av kommunestyret i sak 052/10, av 23.09.2010.

I framlegg til investeringar i perioden 2012-2015 er det føreslege tiltak som er knytt til handlingsdel i kommuneplan. Tiltaka som vert føreslege gjennomførte, er ein lekk i å nå fastsette mål i kommuneplan, samt fylge opp Strategisk handlingsdel av 23.09.2010. Tiltak som er starta opp i 2011 og som krev investeringar vidare i perioden, er vidareførte. Tiltak som er under utgreiing og som det ikkje ligg føre avklaring på om ekstern finansiering eller driftsmessige konsekvensar, er ikkje innarbeidd i perioden.

I tråd med vedtatt kommuneplan er det viktig at alle fagplanar – knytt til behov for tenesteyting både ut i frå statlege krav og kommunen si verkelegheit, vert forenkla og innarbeidd i handlingsprogrammet. På den måten vert utfordringane kommunen har i planperioden konkretisert – både omfang av tenestetilbodet og dei økonomiske konsekvensane. Målsettinga er å leggje betre til rette for politiske prioriteringar innafor samla ressursar i planperioden.

Planar er prioritert etter følgjande kriterium:

- Realisme
- Samfunnsnytte
- Kostnad

Visjon:

Aurland – det naturlege val!

Kommunen sine verdiar: *Menneske i sentrum, tradisjon og kulturhistorie, langsiktige berekraftig utvikling, samt lokal ressursutnytting og føredling*

Næringsutvikling

Kap: 4.1 i samfunnssdelen av kommuneplan.

Hovudmål og strategiar

Aurland kommune skal ha heilårsarbeidsplassar innanfor eit mangfaldig næringsliv til alle som ynskjer å arbeide i kommunen.

Delmål

- Reiseliv og landbruk er og skal vere viktige næringar for kommunen.
- Aurland kommune ynskjer å sikre eksisterande næringsliv og legge til rette for nye verksamder bl.a. ved å tilby konkurransedyktige rammevilkår og lokaliseringsføremønar som rimeleg kraft.
- Lønsemda for næringslivet i kommunen må aukast.
- Betre samarbeid mellom kommunen og næringslivet, mellom næringsdrivande og mellom kommunen og omkringliggende kommunar.
- Aurland kommune har gått inn med mykje kapital i selskapet Aurland Ressursutvikling AS og har via dette selskapet store eigarinteresser i to reiselivsbedrifter i Flåm. Kommunen vil framleis vere inne på eigarsida så lenge dette er føremålstøylen. Eigarinteressene til kommunen skal vurderast med jamne mellomrom av kommunestyret.
- Aurland kommune har mesteparten av aksjane i Aurland Energiverk AS. Kommunen vil fortsetje med å vere eigar for å sikra innbyggjarane ein sikker tilgang på rimeleg straum.

Tiltak

- Utvikle det etablerte næringslivet og ha eit godt tiltaksapparat for nyetablerarar (støttespelar, møte alle positivt, vere god rådgjevar, rask sakshandsaming)
- Sikre stabile og gunstige rammevilkår (kraft, kommunale avgifter, gode kommunale tenester (barnehage, skule, bustad), tilgjengeleg næringslokale og næringsareal, gunstige låne- og tilskotsordningar, mogelegeheter for kompetanseheving)
- Heilskapleg marknadsføring av Aurland – med føremønar for busetnad og etablering av næringsverksamhet.
- Aurland kommune vil gjennom skulen arbeide for å gje barn og unge kunnskap og kompetanse. Entreprenørskap, lokalt næringsliv, lokalsamfunnet og lokal kultur og historie skal vere ein del av opplæringa.
- Etablere ein møtestad for ungdom fra Aurland for å oppretthalde kontakt med ungdom som flyttar ut for å ta utdanning – ein møteplass for næringslivet i kommunen og ungdommane.
- Endringar i arealbruk med omsyn til etablering av nye utbyggingsområde for eksempel hyttefelt, næringsområde og bustadfelt vert trekt inn i vurderingane ved utarbeiding av arealdelen til kommuneplanen.

Styringsdokument og planar

Kommuneplan for Aurland

Vart vedteken 18.06.2009. Det vart her sett av område for næring(merka E1 – E11), i område i Dalen, Kvam, ved båt hamna til E-co, Fretheim, Botn Undredal og Nærøydalen. I tillegg kjem næringsareal i område der reguleringsplan er gjeldande eller det er sett krav om utarbeidning av reguleringsplan: Kvammadal, Gudvangen, Bakka/Tufto og Dyrdal.

Planar under arbeid

Kommunedelplan for næring inklusiv landbruk

Føremålet med planarbeidet er at planen skal bidra til å etablera ein forankra næringspolitisk plattform og sikra maksimal styrke i arbeidet med å gjennomføra planen og oppnå måla for næringsarbeidet i Aurland.

Planen har fått status som kommunedelplan. Ein ynskjer på denne måten å gje planen ein formell status og knytte den opp mot kommuneplanen i kommunen. Planen skal fungere som ein samfunnsplan, og vil bli svært sentral i samfunnsutviklinga i kommunen.

Planprogrammet er planlagt å vedtas i løpet av våren 2011. Sjølve utarbeidingsa av kommunedelplanen vil bli gjennomført i løpet av vinter 2011/2012.

Reguleringsplan for Vinjane

Omhandlar ny veg frå Vinjane mot den nye bustadfeltet på Smiebakken. Tilrettelegging for utviding av hytteområde på Vinjane. Planlagt utlagt til offentleg ettersyn og høyring sommaren 2011.

Investeringsprosjekt og planarbeid:

Kommunedelplan for Kvammadal

Det er planar om utvikling av området med tanke på etablering av fritidsbustadar og alpinanlegg. I omfang er det frå politisk hald antyda inntil 500 hytteeininger. Det må utarbeidast kommunedelplan med planprogram, stadanalyse og konsekvensutgreiing (KU) i samsvar med Plan og bygningslova.

- *Realismen = låg*
- *Samfunnensnytten = Middels*
- *Kostnaden = Høg*

Området har store verdiar innan naturverdiar, kulturlandskap, kulturminne. Området har også store verdiar innan rekreasjon og friluftsliv, samt landbruk. Tiltaket vil likevel kunne ha positive ringverknadar innan betre tilbod for barn og unge, næringsutvikling, busetting og sysselsetting.

For budsjett 2011 vart det sett av kr 100 000,- til skredfarevurdering for området. Det er no utarbeidd ein grov skredfarevurdering for NGI vinter 2011. Rapporten syner utfordringar i høve skredproblematikken i området.

Administrasjonen har hatt drøftingsmøte med grunneigarar for å avklare forventingar, ynskjer og realisme. Det er planlagt eit nytt møte med grunneigarar i løpet av juni 2011.

Ved handsaming av Strategisk handlingsdel med økonomiplan 2011-2014, vart det vedteke at prosjektet skulle flyttast frå 2014 og fram i tid. Det vert no tilrådd at planarbeidet kan startast i 2013. Det bør førebels settast av ein million til dette arbeidet.

Restaurering Otternestunet

Kommunen overtok Otternes Bygdetun i 1987. Aurland kommune har forplikta seg til både istandsetjing og vedlikehald av bygningane.

Det er utarbeidd ein eigen handlingsplan for dette arbeidet. Kommunestyret har valt eit eige styre for Otternes Bygdetun. Styret disponerer eit eige driftsbudsjett på 150.000 kroner pr år.

Fagrapport om bygningsmassen frå Mons Kvamme og Geir Vetti syner stor trøng for investeringar. Samla kostnad med restaurering av Otternestunet er på omlag 10 mill. Kommunen har inngått avtale om drift av bygdetunet. Avtalen gjeld fram til 31.12.2015.

For budsjett 2011 vart det sett av kr 800 000,- til restaurering av Eilertstova. I møte i kommunestyret 11.11.2010, sak 065/10 vart det gjort vedtak om at "før ein set i gang med fleire omfattande restaureringsarbeid må godkjende planar for ei løysing på tilkomst til Otternestunet, for buss og større grupper vere klar".

Årlege løyvingar på 800 000,- som vedteke i Strategisk handlingsdel 2011-2014, vert vidareført, for perioden 2012-2015.

Det bør vidare settast saman ein politisk komité, for å avklare kommunen sitt eigarskap og strategiar for Otternes. Dette vil få betydning for korleis eigarskapet skal organiserast.

Utbetring – Kommunale bruer

I Strategisk handlingsdel av 2010, var det sett av midlar til Hylland bru. Det vert tilrådd at bruer til landbruksføremål, vert vurdert i arbeidet med Kommunedelplan for næring inklusiv landbruk.

Kommunale bruer bør sjåast i samanheng med kommunale vegar i driftsbudsjettet(jf rapport frå Safecontrol, om tilstandsrapportar om bruer i Aurland kommune, 2009).

Tettstadutvikling

Kap.: 4.2 i samfunnssdelen av kommuneplan

Hovudmål og strategiar

Tettstadane i kommunen skal vere attraktive bustadområder og gode møteplassar for fastbuande og tilreisande. Tettstadutviklinga skal skje med grunnlag i arkitektonisk og kulturhistorisk medvit og vere funksjonelle for alle. Innfallsportane til kommunen frå sjø, veg og tog er prioriterte område som skal gje tilreisande eit godt førsteinntrykk.

Aurlandsvangen skal vere eit sterkt kommunesenter med eit breitt tilbod til innbyggjarar og tilreisande.

Tiltak

- Utarbeide handlingsplanar for tettstadane i kommunen, eksisterande reguleringsplanar skal leggast til grunn der slike finst. Det vert lagt vekt på lokal medverknad.
- Gjennomført estetisk profil i kvar tettstad (skilt, benkar, lysarmatur, beleggingstein mm.) Tilplanting er eit viktig vermekkidel.
- Betre kollektivtilbodet innan kommunen, for dei som arbeider i kommunesenteret og for dei som ikkje kan køyre sjølv.
- Legge til rette for busetnad og forretningsverksemid i kombinasjon gjennom fortetting og medverknad frå kommunen til å fylle tomme hus med aktivitet.
- Kommunen må gå føre som eit godt eksempel, med omsyn til stell av uteområde og vedlikehald av bygningar og anlegg.
- Fylgje opp trafikktryggingsplanen for etablering av prioriterte gang- og sykkelvegar.
- Parkeringsløysingar.

Styringsdokument og planar

Planar under arbeid:

- Reguleringsplan for Gudvangen
- Reguleringsplan for Bakka/Tufto – utlegging til nytt offentleg ettersyn og høyring
- Reguleringsplan for gang- og sykkelveg Haugen – Flåm kyrkje

Investeringsprosjekt og planarbeid:

Reguleringsplan for gang- og sykkelveg Vangen – Otnes.

I kommunedelplan for veg og trafikktrygging vart gang- og sykkelveg mellom Vangen og Otnes prioritert som nr tre, etter gang- og sykkelveg Ytstebøen – Høydal og Haugen – Flåm kyrkje. Det er planlagt at Ytstebøen – Høydal skal vera ferdig planlagt i løpet av 2010 og Haugen – Flåm kyrkje i 2011. Det ligg difor til rette for at planarbeid for gang- og sykkelveg mellom Vangen og Otnes kan setjast i gang i 2011. Innan planarbeid vert sett i gang, skal det søkjast om trafikktryggingsmidlar. For 2011 har kommunen fått tildelt kr 500 000,- i trafikktryggingsmidlar.

- Realismen = God
- Samfunnssnytten= God
- Kostnaden = Låg

Reguleringsplan for gang- og sykkelveg Vangen – Otnes vert starta opp etter sommaren 2011. Administrasjonen vil utarbeida planen.

Kommunedelplan for veg og trafikktrygging

Vedteken kommunedelplan for trafikktrygging vart vedteken i 2007. Det vart her sett opp ei prioriteringsliste over tiltak og planar som skulle gjennomførast. I løpet av 2011/2012 vil alle prioriterte tiltak i kommunedelplan for veg og trafikktrygging vera ferdig planlagt. Det ligg difor til rette for at kommunedelplan for veg og trafikktrygging kan reviderast i 2012. For å få tildelt trafikktryggingsmidlar, må kommunedelplan for veg og trafikktrygging ikkje vera eldre enn fire år. Kostnad er stipulert til 250 000 i planperioden. Dette inneber bruk av eigne ressursar.

- *Realismen = God*
- *Samfunnssnytten= God*
- *Kostnaden = Låg*

Kommunedelplan for Undredal

Frå Undredal Bygdeutvikling ligg det føre førespurnad om at det vert sett i gang arbeid med kommunedelplan for Undredal. Dei ynskjer å vidareutvikla lokalsamfunnet med basis i den verdiplattforma som ligg til grunn for verdsarvstatusen. Gruppa har frå før fått utarbeidd idear/skisser for konkrete etableringar og områdeplanar i løpet av 2008/2009. Dei peikar på konkrete stader der det er ynskje om reguleringsplanarbeid. Det må utarbeidast kommunedelplan med planprogram, stadanalyse og KU i samsvar med Plan og bygningslova. Kostnad er stipulert til 300 000 i planperioden. Dette inneber utarbeiding av stadanalyse og bruk av eigne ressursar.

- *Realismen = God*
- *Samfunnssnytten= God*
- *Kostnaden = Låg*

Kommunedelplan for Undredal vert sett i gang i 2012. Administrasjonen vil utarbeida planen.

Reguleringsplan for parkeringsplass ved Flåm kyrkje.

I kommuneplan for Aurland av 18.06.2009, vart arealet sør for Flåm kyrkje sett av til parkering. Ein vurderer behovet for fleire parkeringsplassar ved Flåm kyrkje som stort. I dag er parkeringsplassen for liten, til tider er det også manglende snuplass for buss.

Frå arbeidsnemnda for nyreising av Sivlestova ligg det føre innspel om å få setta oppatt Sivlestova på dette arealet, i kombinasjon med parkeringsplass og servicebygg/toalett. Ved oppføring av eit offentleg toalett i område, vil det krevje store kostnadar for tilrettelegging av vatn og avløpsnett (om lag 250 000 – 300 000). Samstundes vil det krevje driftskostnader i åra framover (om lag 25 000 i året). I tillegg kjem sjølvve bygga, opparbeiding av parkeringsplass osv.

Behovet for servicebygg/toalett er først og fremst eit resultat av god satsing på turistnæringa. Om det skal tilretteleggast for desse fasilitetane, bør kommunen gå i dialog med Aurland Ressursutvikling AS vedkomande utgiftene ved dette. Det bør også avklarast kven som skal stå for drift og vedlikehald. I utgangspunktet er dette ei tilrettelegging for næringa.

- *Realismen = God*
- *Samfunnsnytten= God*
- *Kostnaden = Høg*

Reguleringsplan for parkeringsplass ved Flåm kyrkje vert starta opp i 2014. Omfang av kva som skal vera i området, må vurderast meir.

Rehabilitering Heradshuset

Det vert tilrådd midlar til rehabilitering av bygningen ut frå utarbeidde tilstandsrapportar. Aktuelle tiltak er ENØK og oppgradering av tekniske anlegg. Konsept for bruk av bygningsmassen er ikkje fullt ut avklart og vert å kome attende til når det ligge føre driftsopplegg for bruk av bygningen. Det må gjerast avklaringar av kva innhald Heradshuset skal ha. Det er sett av fire millionar til dette arbeidet i planperioden.

Lokal agenda 21 og berekraftig samfunnsutvikling

Kap: 4.3 i samfunnssdelen av kommuneplan

Hovudmål og strategiar

4.3. Lokal agenda 21 og berekraftig samfunnsutvikling

Aurland kommune vil trekke innbyggjarane inn i planlegging og samfunnsutforming i tråd med LA 21. Aurland kommune skal arbeide for å vere eit berekraftig samfunn med omsyn til biologisk, økonomisk, sosial og kulturell berekraft.

Delmål

- I tillegg til lokal berekraft vil kommunen sette fokus på global berekraft.
- Oppretthalde og auke talet på økologisk drivne gardsbruk.
- Hjelpe fleire bedrifter i kommunen til å verte miljøsertifiserte.

Tiltak

- Aurland kommune vil i vedtaksform slutte seg til Fredrikstaderklæringa.
- Utvikle eit sett med berekraftindikatorar som er tilpassa Aurland kommune.
- Berekraft perspektiv skal inn i all planlegging (sette miljøkrav, fokusere på biologisk mangfald).
- Legge til rette for brei medverknad frå innbyggjarar i planprosessar i kommunen.
- Legge til rette for at den einskilde kan leve meir berekraftig gjennom auke i kunnskap om berekraft og bevisstgjering for at barn og vaksne skal å ta vare på miljøet.
- Utrede bruk av alternative energikjelder.

Styringsdokument og planar

Planar under arbeid:

Oppfølging av tiltak i Kommuneplan for klima og energi 2010 – 2020.

- Kommunen følgjer opp dei ulike tiltaka fortløpende.

Investeringsprosjekt og planarbeid:

Kommunal planstrategi

Kommunane er pålagt å utarbeide Kommunal planstrategi innan eit år etter kommuneval. Syner elles til ovannemnde lovgrunnlag, der kommunal planstrategi vert omtala meir.

- *Realismen = God*
- *Samfunnssnytten= God*
- *Kostnaden = Låg*

Kommunal planstrategi er planlagt å starte opp i slutten av 2011/starten av 2012.

Kommunedelplan for Idrett, Friluftsliv og Fysisk aktivitet 2005 - 2017.

Det største tiltaket i handlingsprogrammet er gjennomført (Aurlandshallen). Etter at planen vart laga, er det oppretta verdsarvpark med eit arbeidsfelt som delvis overlappar denne planen. I og med at det er 5 år sidan kommunedelplanen vart laga, er det trond for å revidera planen og vurdera nye tiltak.

Arbeidet med rullering av planen vil starte i 2012.

Overføringer til kyrkja.

Det er ikke ført opp tiltak i investering, ved rulleringa av plan som følgje av at det ikke ligg føre konkrete tiltak.

Bustadpolitikk

Kap: 4.4 i samfunnssdelen av kommuneplan

Hovudmål og strategiområde

Hovudmål

4.4. Bustadpolitikk

Busetnaden i heile kommunen skal oppretthaldast.

Delmål

- Det skal vere tilgjengelege gjennomgangsbustader for leige og tomter for bustadbygging i heile kommunen.
- Få ein større del av eksisterande bustadmasse inn i aktiv bruk som heilårsbustader.
- Tilby god infrastruktur i alle busette delar av kommunen (vegar, breiband, mobildekning, vatn- og avlaup)

Tiltak

- Bygge gjennomgangsbustader gjennom bustadbyggjelag, kommunen eller private aktørar. Først på Vangen deretter i andre krinsar med behov.
- Grendetilpassa tiltaksplanar med lokal medverknad (kan sjåast i samanheng med tettstadutvikling)
- Regulere bustadområde i rassikre område i alle krinsar med behov (12-års perspektiv).
- Utarbeide estetiske retningslinjer for Aurland kommune.
- Vere aktiv pådrivar i høve rassikring av fylkes- og riksvegar.
- Utarbeide føremålstenelege tilskotsordningar som kan føre til auka bruk av eksisterande bustadmasse.

Styringsdokument og planar

Kommuneplan for Aurland - bustadfelt

- Jf. kommuneplan for Aurland, av 18.06.2009 vil Aurland kommune dei nærmaste 10 – 20 åra prioritera følgjande areal til bustadføremål: Smiebakken, Vetleli, Ty, Høydal og Kolakaien.

Planar under arbeid:

Reguleringsplan for Ty – planlagt lagt ut til nytt offentleg ettersyn og høyring våren 2011.

Investeringsprosjekt og planarbeid:

Smiebakken:

Reguleringsplan for Smiebakken, vedteken 17.09.2010, er no stadfesta av Fylkesmannen i Sogn og Fjordane. Dei neste fire åra vil prosjektering og opparbeiding av Smiebakken koste om lag 20 mill. Det vert lagt til grunn at tomtepris vert tufta på sjølvkostprinsippet.

Framdriftsplan for opparbeiding Smiebakken er synt på neste side.

FRAMDRIFTSPLAN SMIEBAKKEN

Folkehelse, universell utforming og barn og unge

Kap: 4.5 i samfunnssdelen av kommuneplan

Hovudmål og strategiar

Folkehelse

Aurland kommune er tilslutta Sogn og Fjordane fylkeskommune sitt prosjekt "Partnarskap for folkehelse". Gjennom prosjektet er det tilsett ein folkehelsekoordinator og ein handlingsplan for folkehelse er under arbeid. Overordna mål for folkehelse i Aurland kommune:

Utvikle eit aktivt folkehelsearbeid på tvers av faglege og organisatoriske grenser.
Førebygge meir, reparere mindre.

Tiltak

- fylgje opp prosjektet "Partnarskap for folkehelse" og handlingsplanen som vert utarbeid i samband med prosjektet.
- Etablere lokalt NAV-kontor
- Aurland kommune – skal bli ein IA-bedrift.

Universell utforming

Aurland kommune skal så langt det er mogeleg legge til rette for deltaking og tilgjenge for alle innbyggjarane i kommunen.

Idrettshall, også kalla fleirbrukshall, er under planlegging. Aurland kommune vil leggja til rette for at alle brukargruppene skal få glede og nytte av hallen.

Tiltak:

- Universell utforming skal vere grunnleggjande prinsipp for planlegging og opparbeiding av fysiske løysingar i tettstadutvikling og offentlege bygg.
- Universell utforming skal synleggjera i alle kommunale planar og reguleringsføresegner.

Barn og unge

I Aurland kommune skal det vere eit godt oppvekstmiljø for barn og unge. Barn og unge skal gis mogelegheiter for utvikling til å bli allsidige og sosiale personar. Aurland kommune vil arbeide for at ungdom tar utdanning som det er behov for i kommunen og at ungdommen kjem attende til kommunen etter avslutta utdanning.

Aurland kommune ynskjer å oppretthalda noverande skulestruktur. Viss det vert aktuelt med endringar, skal det leggjast stor vekt på læringsmiljø og brukarane sitt syn.

Det har oppstått eit behov for undervisning og arbeidstrening for elevar i vidaregåande skule, og tilbod knytt til dette må gjevast i eigen kommunen. Difor vart det hausten 2006 oppretta eit tilrettelagt tilbod ved Sogn Jord- og Hagebrukskule. Aurland kommune vil samarbeida tett med fylkeskommunen om dette tiltaket.

Tiltak:

- Rullere kommunedelplan for barn og unge
- Leggja til rette for gode fritidstilbod gjennom kommunen (Skule fritidsordning, musikk- og kulturskulen, fritidsklubben) og frivillige lag og organisasjoner.
- Aurland kommune vil gjennom skulen arbeide for å gje barn og unge kunnskap og kompetanse. Entreprenørskap, lokalt næringsliv, lokalsamfunnet og lokal kultur og historie skal vere ein del av opplæringa.
- Etablere ein møtestad for ungdom frå Aurland for å oppretthalde kontakt med ungdom som flyttar ut for å ta utdanning – ein møteplass for næringslivet i kommunen og ungdommane.
- Arbeide for tilbod om lærlingplassar i Aurland.
- Sikra medverknad frå barn og unge i planprosessar.
- 100 % barnehage og SFO dekning.

Styringsdokument og planar

Det skal utarbeidast ein handlingsplan for det førebyggande arbeidet retta mot barn og unge. Arbeidet er planlagt å starte opp hausten 2011. Det er behov for koordinert og tverrorganisatorisk bruk av kommunen sin kompetanse og økonomiske ressursar.

Det er naturleg at NAV, Barnevern, skulehelsetenesta, Skule og Barnehage deltek saman med folkehelsekoordinator i eit slikt prosjekt.

Samhandlingsreforma

Stortinget skal vedta ny folkehelselov i juni 2011. Dette vil sette krav til kommunane om oppfølging av vedtaket. Syner til omtale av Samhandlingsreforma i del 4.7 – "Kommunale tenester".

AKAS

AKAS blir endeleg avvikla i desember 2011. Aurland Næringsutvikling arbeider med etablering av ny vaskeridrift i lokala ved Fjordsenteret. Nytt vaskeri vil løyse utfordringa for Helsetunet med omsyn til vask av pasienttøy. Kommunen vil vurdere mogelegheit og behov for samarbeid med nye vaskerieigarar om etablering av tilrettelagte arbeidsplassar.

Nynorske litteraturdagar

Det er i gang eit arbeid med ein strategiplan for Nynorske Litteraturdagar. Målet er å leggja planar for festivalen si framtid, planar som skal bidra til å halda fram den positive utviklinga og styrkja fundamentet for arrangementet. Strategiplanen skal ta føre seg viktige område, som festivalen sin profil og innhald, organisering, økonomi, marknad og publikum.

Arbeidet med strategiplanen må samordnast med Aurland kommune si vurdering av framtidig eigarskap, organisering og finansiering av kulturtiltaket. Dette vil kome som ei eiga sak i god tid før festivalen i 2012.

Sikkerheit og beredskap

Kap: 4.6 i samfunnssdelen av kommuneplan

4.6. Sikkerheit og beredskap

Alvorlege ulykker, katastrofar og svikt i samfunnsviktige system avslører ofte at samfunnet ikkje er godt nok førebudd på å handtere akutte krisesituasjonar. Aurland kommune vil leggja vekt på beredskap og tryggleiksomsyn i all kommunal verksemd og planlegging.

Det er ein hovudveg gjennom kommunen, E 16, og ein riksveg i kommunen, RV 50 Aurland . Hol, jembane og cruisekai. Spesielle tilhøve er at det er mange og lange tunnelar, og difor må beredskapen vere særdeles god. Det er eit krav om at ambulansetenesta må ha heilårleg, akutt døgnsambulanse stasjoner i Aurland.

Tiltak

- Utarbeide naudsynte beredskapsplanar
- Beredskap skal innførast som tema i communal samfunnsplanlegging.
- Ved arealplanlegging skal ROS-analyse gjennomførast.
- Ved rullering av arealdelen til kommuneplanen skal det ved forslag til ny arealbruk gjennomførast ROS-analyse.

Styringsdokument og planar

Planar under arbeid:

ROS – analyse for Aurland brannvern

"Føremålet med ROS analysen er å kartlegge på ein systematisk måte den risiko som er i Aurland kommune. Når dette er kartlagt må det iverksettast tiltak innanfor dei områda som har ein risiko som ein ikkje kan akseptera. Kommunen skal førebygge at akutte ulykker skjer og kunne redusere konsekvensen av ulykka/hendinga om den likevel skjer."

ROS-analyse (Risiko og sårbarheitsanalyse) for Aurland kommune

Aurland kommune må vurdere korleis noverande situasjon og klimaendringar har verknader på infrastruktur og framtidig arealbruk i kommunen. Det skal nyttast kunnskap frå lokalt prosjekt (klimaplan) om endringar i temperatur, vind, nedbørfrekvens – risiko – aktsemd – førebyggjande tiltak t.d. flaumsikring, skredsikring og drenasje. Ein vil og ha eit mål om å vurdere behov for betre metodisk integrering mellom lokale, regionale og sentrale myndigheter og anna nasjonal spesialkompetanse.

Grunnlaget for desse målsetjingane handlar om å vere merksam og ha respekt for tilhøve i naturen som skapar avgrensingar i arealbruk/livsløp og såleis kan verka inn på handlefridomen til dei som bur i området. Det vil vere viktig å utvikle betre modellar for korleis ein gjennom communal planlegging tilrettelegg infrastruktur og økonomiske aktivitetar. Kommunen må utvikle tilstrekkeleg informasjon om risikoareal ved handsaming av arealbruk gjennom private og offentlege planar.

Investeringsprosjekt og planarbeid:

Det er starta opp kartlegging av areal som har tilfredsstillende tryggleik og areal som kan sikrast ut i frå nytte-kostnadsanalyser i høve Plan- og bygningslova med forskrift. Utførande: NGI, kostnad 325 000,- . Mål: å finne areal som tilfredstiller alle krav til tryggleik. Grunnlag for heilsakeleg vurdering av arealbruk i kommunen.

2011 til 2013 Planlegging og gjennomføring av ROS-analyser og sikringstiltak inkludert flaumsonekart for Nærøyvassdraget. Kartlegging/skredbase. Finansiering 70% stat 30% AK/E-CO. Flaumsonekart for Nærøyvassdraget vart ferdig utarbeidd av Norconsult våren 2011, i samband med *Reguleringsplan for Gudvangen*.

2011- 2015 Drenering av fyllittiske område, sikring av Stampa og utprøving av avlastingsbrønnar i Flåmsdalen. Fase 1 geoteknisk analyse 3,5 mill. Fase 2 Gjennomføring av drenering 300 mill. 100% E-CO og Stat.

- *Realismen = God*
- *Samfunnsnytten = God*
- *Kostnaden = Høg*

Kommunedelplan for veg og trafikktrygging

- *Sjå under tettstadutvikling.*

Ny brannbil.

Utskifting av brannbil må sjåast i samanheng med framlegg om nedlegging av brannstasjon i Gudvangen. Kostnad er stipulert til 4 mill. i planperioden.

Utskifting av kommandobil

Må vurderast og samordnast ved eit eventuelt interkommunalt samarbeid innan brann og beredskap i ÅLA kommunane.

Kommunale tenester

Kap: 4.7 i samfunnssdelen til kommuneplan for Aurland.

4.7. Kommunale tenester

Aurland kommune har hatt fokus på dei kommunale tenestene gjennom fleire år. I 2004 vart det utarbeid tenesteerklæringer for dei fleste tenesteområda. Dette har vore ein viktig prosess for å bevisstgjere dei som yter tenester og dei som bruker tenestene. Gjennom tenesteerklæringane ynskjer kommunen å avklare kva som ligg i dei kommunal tenestene, sikre kvaliteten og effektiviteten i tenestene.

Aurland kommune yter omsorg og tenester til dei eldre ved Aurland Helsetun, ved tilbod om sjukeheimplassar, aldersbustader og ved tilbod om arbeid utført i heimane. Kommunen vil framleis leggja stor vekt på å gje eit variert og godt tilbod til dei eldre som er i stand til å bu heime og som ynskjer det.

Aurland kommune skal ha eit godt tenestetilbod kjenneteikna ved:

- god tilpassing til innbyggjarane sitt behov
- effektivitet
- kvalitetsbevisste og motiverte medarbeidarar
- god organisasjonskultur

Generelt

Omtalen av kommunale tenester i strategisk handlingsdel er kommunale tenester delt inn i fire område

- *oppvekst* med barnevern, skulehelseteneste, helsestasjon, skule, barnehage og fritidsklubben
- *sosial, helse og omsorg* med helse og førebygging og pleie, rehabilitering og omsorg og NAV
- *kommunal drift* med kommunal driftseining, plan- og forvaltning og brann
- *Organisasjonsområdet*

På kvar område er prioriterte utviklingsområde, planlagde investeringsprosjekt og fagplanar omtala.

Utviklingsområde innan oppvekst

Fødselstala i kommunen er redusert frå i snitt 20 per år til 15 per år frå 2008. Dette fører til om lag 30 færre born i barnehagealder når effekten slår fullt ut i 2014.

Aurland kommune planlegg ein gjennomgang av barnehagestruktur i 2012 for å tilpasse barnehagedrifta til barnetalet i kommunen og gjeldande krav til barnehagetilbodet.

I allereie strategisk handlingsdel for 2011-2014 er det vedteke at skulestrukturen skal vurderas innan 2014.

Oppvekstsektoren viser til at det er auka behov for individuell tilrettelegging. Det er snakk om ekstra assistent- og/eller pedagogressurs til einskildbarn. I planperioden er det venta ei ny forskrift med krav om eit nært pedagogisk samarbeid mellom barnehage og skule og auka fokus på læring i barnehagen.

Aurland kommune skal ha ein gjennomgang av bruk av ressursar til PPT med ei vurdering av kvalitet og omfang. Det er lagt opp til ekstern vurdering av PPT - kostnader og tiltaket er skildra i økonomidelen.

Skulen tilbyr einskild elevar arbeidspraksis. Det er nasjonale retningslinjer som fastset at dette skal reknast som spesialundervisning og følgje reglane som gjeld for slik undervisning. I verksemda skal eleven ha ein mentor og verksemda skal ha godt gjort for meir arbeidet. Tiltaket er omtala i økonomidelen.

Aurland barne- og ungdomsskule har våren 2011 hatt ein miljøterapeut i skulen for å arbeide med einskildelevar eller klassemiljø der det er sosiale vanskar. Aurland kommune skal gjennomføre eit to-årleg prosjekt, frå hausten 2011, med miljøterapeut i skulen i 90% stilling. Miljøterapeuten skal vere i staden for ekstra lærarressursar til spesialundervisning. Tiltaket er omtala i økonomidelen.

Aurland kommune er med i samarbeidsprosjektet "Sats på skulen –snu Sogn" gjennom medlemskap i Sogn regionråd. Skuleleiing og barnehageleiing i Aurland kommune deltek i leiarutdanning gjennom prosjektet.

Kunnskapsdepartementet og KS har inngått ei avtale om å gje rettleiingstilbod til alle nyttilsette nyutdanna lærarar. I Aurland kommune skal det etablerast ei mentorordning det erfarne lærarar utdannar seg som mentorar. Tiltaket er omtala i økonomidelen og skal forankrast i ein plan utarbeidd av skuleregion Sogn. Det er eit mål at tilboden skal utvidast og gjelde nyutdanna førskulelærarar i løpet av 2012.

Aurland kommune er vertskommune for Lærdal kommune innan barnevern. Kommunane ser ein auke i talet på meldingar til barnevernet etter at barnevernstenesta vart interkommunal, men auken har ikkje fått konsekvensar for total ressursbruk. Barnevernstenesta har tilsett eigen tiltakskonsulent som delvis erstattar tenester som kommunane tidlegare har kjøpt av staten eller andre private.

Det skal utarbeidast ein handlingsplan for det førebyggande arbeidet mot barn og unge. Planen er omtala som strategi til oppfølging av del 4.5 av kommuneplanen om *folkehelse, universell utforming og barn og unge*.

Utviklingsområde for sosial, helse og omsorg

Samhandlingsreforma

Utfordringane er kjende: Dei dominerande sjukdomsgruppene er no meir livsstilsrelaterte. Levealderen aukar og vi får fleire med kroniske sjukdomar og eit samansett sjukdomsbilete. Medisinske framsteg og nye behandlingsmetodar gjer det mogeleg å behandle fleire tilstandar, og krava og forventningane til helsetenestene aukar. Vi får ei aukande spesialisering og oppdeling av tenestene. I åra framover blir det ein stor auke i tal eldre. Med dagens måte å organisere og drive helse- og omsorgstenester på, vil vi ikkje kunne møte dei samla utfordringane. Det er og behov for å gjere noko fordi sosiale ulikskapar medfører uakseptable helseskilnader.

Innsatsen bør dreiaast mot folkehelse, førebygging og eigenmeistring. Det er behov for større innsats på habilitering og rehabilitering. Det trengst vidare betre brukarmedverknad og meir heilskaplege og koordinerte tenester. Ein større del av helsetenestene må ytast av kommunane, og folk må få helse- og omsorgstenester nærmare der dei bur. Ein skal sentralisere det ein må, og desentralisere det ein kan. Spesialist- og kommunehelsetenesta skal samarbeide betre som likeverdige partnarar. Gjennom desse endringane vil ein både kunne møte den enkelte pasienten og dei framtidige utfordringane betre.

Nye rettslege, økonomiske, faglege og organisatoriske virkemiddel skal legge til rette for denne retningsreforma, der endringar skal innførast gradvis frå 01.01.12.

Dei rettslege virkemidla vil i første rekke vere

- ny lov om folkehelse
- ny lov om kommunale helse- og omsorgstenester

Det blir og endringar i ei rekke andre lover, deriblant lov om pasientrettar (alle pasientrettar blir samla her) og lov om spesialisthelsetenester.

Kommunestyret har vedteke i møte 10.02.11 i KS-sak 09/11 å etablere eit fellesprosjekt med Årdal og Lærdal kommune for å utarbeide heilskaplege helse- og omsorgsplanar i kommunane. Arbeidet skal etter planen hausten 2011. Utgangspunktet for planarbeidet er utfordringar ved innføringa av samhandlingsreforma og at helse- og omsorgstenester kan tilbydast på tre nivå - kommunalt, interkommunalt eller i samarbeid med spesialisthelsetenesta.

Lærdal kommune har invitert kommunane i Sogn regionråd og Årdal kommune til eit samarbeid rundt utgreiing, planlegging og etablering av eit distriktsmedisinsk senter lokalisert ved Lærdal sjukehus. Staten har øyremerk 5 millionar kroner til etablering av eit distriktsmedisinsk senter i Lærdal. Lærdal kommune ber om kommunane gjennomfører politisk handsaming om deltaking innan 01.06.2011. Samarbeid om legevakt kan vere ein del av tenestene som blir lagt til eit distriktsmedisinsk senter.

Det psykiske helsearbeidet i kommunen er eit område som har vore prega av lite stabilitet i personale og uklare strategiar. Noverande psykiatriplan vart vedteken i 2007 og skulle rullerast innan utgangen av 2010. No er skal utarbeidast ein ny fagplan for tenesta i samband med utarbeiding av heilskapleg helse- og omsorgsplan for kommunen. Parallelt med det overordna planarbeidet må Aurland kommune sjå på organiseringa av det psykiske helsearbeidet og sjå på korleis vi kan knyte fag- og personalressursane psykiatrisk sjukepleiar og tilsette ved Vårdraum (bustader) saman for å få ei meir fleksibel og effektiv teneste.

Den siste tida har NAV Aurland sett ein auke i tal på brukarar med tunge utfordringar vedrørande rus og psykiatri. Det er no fleire brukarar med denne kombinasjonen samanlikna med tidlegare. Kombinasjonen rus og psykiatri er ein vanleg dobbelt diagnose. NAV Aurland er bekymra for at tilgangen på illegale rusmidlar har auka og er uroa for eventuell rekruttering.

I tillegg til oppfølging lokalt av til dømes psykiatrisk sjukepleiar har brukarane bruk for aktivisering på dagtid. Aurland kommune er i gang med utarbeiding av ein plan for organisering av tiltaksarbeidet i kommunen. Aurland kommune har fått tilsegn om prosjektstøtte i tre år frå 2011-2013 for å vidareutvikle og dokumentere Aurlandsmodellen for stadbaseret læring. Eit overordna mål med prosjektet er å utvikle tilbod om tilrettelagt arbeid og aktivitet for ulike brukargrupper i kommunen i samarbeid med lokale næringsdrivande innan landbruk. Denne delen av utviklingsarbeidet skal gjennomførast i 2012. Læringa i prosjektet skal dokumenterast slik at andre kan dra nytte av den seinare. Aurland kommune har ei avtale med Ressurssenteret ved Sogn jord- og hagebruksskule om gjennomføringa av prosjektet.

Aurland kommune skal rullere ruspolitiske handlingsplan skal rullerast etter valet tidlegast i 2012. Aurland kommune tek initiativ til eit samarbeid med Lærdal og Årdal kommune om planarbeidet.

Gjeldsrådgjeving er ei teneste som kommunen pliktar å gje etter gjeldlovgivningsloven §1-5. NAV Aurland ser eit aukande behov for rådgjeving og hjelp med økonomi. Dette er store og tunge sakar, som tek lang tid. Enkelte brukarar treng oppfølging og rettleiing i fleire år. NAV ynskjer også å arbeide førebyggjande på dette feltet. Til dømes med kurs i basis økonomi forståing for 10. klasse som førebuing til å skulle bu på hybel. Aurland kommune tek initiativ til eit samarbeid med Lærdal og eventuelt Årdal kommune om å etablere ei stilling innan gjeldsrådgjeving. Tiltaket er kommentert i økonomiplan.

I bustader for psykisk utviklingshemma og i bustader for psykiatri har kommunen planar om å vurdere arbeidstidsordninga. Andre kommunar har god erfaring med at alternative turnusordingar fører til redusert vikarbruk og lettare handtering av helgar.

Pleie- og omsorg står framfor eit generasjonsskifte dei komande åra. 14 tilsette er 61 år eller eldre i 2011. Om få år vil Aurland kommune ha bruk for å erstatte mange helsefagarbeidarar i turnus. Aurland kommune skal ha fokus på rekruttering og må arbeide målretta for å rekruttere helsefagarbeidarar.

Stillinga som konsulent for funksjonshemma blir auka frå 50% til 100% i eit år frå august 2011. Auken i stillinga er midlertidig og finansiert som eit spleiseland mellom barnevern og helse. Stillinga skal evaluerast før utgangen av vikarperioden. Tenestene må utviklast i tråd med kommunen sitt ansvar etter sosialtenestelova kapitel 4.

I planperioden vil det lagt inn nye tiltak knytt til ressurskrevjande brukarar. Dette er tenester som kommunen er heimla i sosialtenestelova kapitel 4 og sosialtenestelova kapitel 7. Tiltaka er talfesta i økonomidelen.

Organisasjonsområdet

Personalrådgjevarfunksjonen er redusert frå 1 til 0,4 årsverk. Vi startar å legge ein plan for framdrift for utarbeiding av ny økonomi- og personalhandbok hausten 2011. Rådmann ynskjer å forankre overordna arbeidsgjevarpolitikk blant dei folkevalde og ser prosjektet i samanheng med folkevaldopplæringa. Gjennomføring er planlagt etter valet og utover i 2012.

2011 er det andre og siste året av informasjonsprosjektet. Prosjektet leverer ved prosjektslutt rapport med tilråding om vidare oppfølging av prosjektet, og framlegg til informasjonsplan for kommunen. Oppfølging av tilrådingane i prosjektet blir handsama i eiga sak før budsjettet i 2012.

Brann og kommunal beredskap har fått endra organisasjonsmessig tilknyting. Ansvarsområdet "kommunal beredskap" ligg frå 01.01.2011 til rådmannsfunksjonen og fagområdet brann og redning ligg under kommunal driftseining sitt ansvarsområdet. Dette er ei oppfølging av tilrådingane i forvaltningsrapporten om brann og beredskap frå februar 2009.90uchev

Ny forvaltningsrevisjonsrapport "*Service i kommunen, praktisering av offentleglova og forvaltningslova i Aurland kommune*". Kommunestyret vedtok KS-032/11 at rådmann skal følge opp forbetingstiltaka i rapporten, og gje ei tilbakemelding til kontrollutvalet og kommunestyret innan utgangen av 2011 om arbeidet med oppfølging.

Det blir fondsfinansiert eit toårig prosjekt med 0,6 årsverk ved arkivet. Prosjektet har desse delmåla i prioritert rekkefølgje:

- Ajourhald
- Vurdere arbeidsoppgåver i høve til ei fast bemanning på 2 årsverk
- Forprosjekt på ulike utviklingsområde (plan for utarbeiding av elektronisk arkivplan, plan for avleveringa av papirarkiv til fylkesarkivet frå 1964-2004)

Opplæring av sakshandsamarar i offentleglova og forvaltningslova (særleg bruk av førebels svar). Tiltaket er omtala i økonomiplanen.

I samsvar med innspel under handsaming av Strategisk handlingsdel i fjor, planlegger rådmannen ein gjennomgang av ressursbruk ved biblioteket. Det er lagt inn forventa innsparing på kr 200 000,- i økonomiplan.

Styrking av informasjonsarbeidet i kommunen er prioritert med 60% stilling, som informasjonsmedarbeidar, jf førebels framlegg til informasjonsplan.

Interkommunale samarbeidsprosjekt

Desse tenesteområda er under utgreiing for interkommunalt samarbeid: Brann og redning, plan/byggesak/oppmåling og legevaktsamarbeid.

Investeringsprosjekt og planarbeid:

Kommunal driftseining – VA (prioritert rekkefølge)

Gjeldande planar:

- Hovudplan for vassforsyning.
- Hovudplan for avløp
- Beredskapsplan for vassforsyning
- Kommunaltekniske VA – normer (felles utarbeida for ÅLAV kommunane).

Prosjekt som pågår:

- Rullering av hovudplan for vatn og avlaup:
  - Som oppfølging av hovudplanen vil det bli sett krav om ulike tiltak som vil medføre større investeringar, som må tas med i rulleringa av Strategisk handlingsdel i 2012.

Bør vurderast vidare ved rullering av "strategisk handlingsdel med økonomiplan" i 2012: jf revisjon av *hovudplan for VA*.

Framføring av ny vassleidning til Kvitt. Auka dimensjon og frostsikring.

Dette vil og vere eit viktig steg for samankopling av vatn mellom Aurland og Flåm, noko som vil sikre reservevassforsyning på begge plassar.

Oppgradering av vasshandsaming i Tjødni og nytt høgdebasseng(Flåm vassverk). Dagens løysing er ikkje tilfredstilande med tanke på leveringstryggleik og mengde.

Oppgradering av VA nett i Aurland – ABU – Vangen. Avløp og overvassleidningar i nemnte område er prega av slitasje og bør utbetrast. Frå Rygg mot Vangen er det store strekk med fellesleidningar(avløp og overvatn i same røyr). Dette fører til stor belastning på kloakkreinseanlegg i nedbørsperiodar.

Kommunale eigedomar

Vedlikehaldsplan for den kommunale eigedomsmassen syner eit etterslep av vedlikehald på ca 20 mill. Kommunestyret har vedteke sal av kommunale eigedomar.

Rehabilitering Symjehall

Kalkyle for rehabilitering av AIS inkl, symjehall er under utarbeiding. Grunnlag for dette vil ikkje ligge føre før i byrjinga på juli 2011. Dette inneber at ein kan halde fram med mellombels løysingar både for musikk og kulturskulen(brakkerigg) og ABU ytterlegare eit år (2013).

Det betyr at ein i samband med rulleringa av handlingsplan for perioden 2013- 2016 kan ta stilling til forprosjekt for rehabilitering av AIS.

Inntil det ligg føre noko konkrete tal, vert beste estimat nytt som anslag for rehabilitering av symjehallen, inkl nytt terapibasseng. (erstattar basseng ved Flåm skule).

Rådmannen prioriterer rehabilitering av symjehallen som følgje av mellom annan lovpålagt symjeundervisning i grunnskulen og det faktum at symjehallen er i dårleg forfatning.

Rehabilitering Aurland helsetun 1958-1972 fløy

Den nye samhandlingsreforma legg opp til nye løysingar for kommunane. Dette arbeidet er no i gang og arbeidsgruppa som har vurdert trøng for rehabilitering rår til at ombygginga vert usett til 2013, slik at det vert avklara og tilpassa ombygginga til dei krav som reforma legg opp til.

IKT- investeringar inkl. ÅLAV

Framlegg til investeringar innan IKT omfattar mellom anna utskifting av telefonsentral (produksjon opphört), nye dataløysingar for skule og pleie og omsorg samt sentralarkiv.

Oppvekst skule:

Flåm skule/sfo og ABU

Utviklingsplan for skule/sfo (eit-årig plan med rulling på vårparten kvart år)

Delplanar:

Verksemdsplan/årshjul for eininga

*Detaljplan med tidspunkt for gjennomføring av tiltak. Desse
ligg i utviklingsplanen.*

Plan for elevretta miljøtiltak: Plan mot mobbing

Inneheld rutinar for gjennomføring og oppfylgjing to gonger pr år.

Plan for krisehandtering

Denne er under arbeid/ferdigstilling. Pårekna ferdig i løpet av våren 2010.

Kommunenivå:

- Kommunen som skuleeigar.

Kultur

Vedtekne fagplanar:

- Kulturplan for Aurland kommune
- Økoløft i Indre Sogn

Planar som kjem:

- Strategisk utviklingsplan for nynorske litteraturdagar.
- Handlingsplan – skuleeigar sitt forsvarlege system.

Prioriterte prosjekt – plan/byggesak/oppmåling

Gjennomførte prosjekt:

- Digitalt målebrevsarkiv
  - Organisert gjennom Sogn Regionråd
  - Finansiert gjennom Fylkesmannen i Sogn og Fjordane.
- Digitalt planregister
  - Ny Plan og bygginglova set krav om at alle kommunar skal ha eit planeregister. Dette vert no fortløpende oppdatert av administrasjonen, etter kvart som planar vert vedtekne og stadfesta.
  - Organisert gjennom Sogn Regionråd
  - Finansiert av Fylkesmannen i Sogn og Fjordane.

Prosjekt som pågår:

- Ortofoto for kommunen
  - Er ein del av GEOFEST samarbeidet. Vert fornya kvart 4 år.
- "Etterregistrering av bygningar" og "Adresseprosjekt"
  - Kommunen mangla planleggjar og oppmålingsingeniør i om lag ti år.
  - Stort etterslep på bygningsregistrering og offisiell adresse i karta.

Prosjekt som kjem i løpet av dei neste 4 åra:

- Oppmåling og registrering av det kommunale vatn- og avlaups nettet. Skal inn i kommunen sitt VA kart.
- Registrering av skred- og flaumsikringstiltak i Aurland kommune: Alle tiltak skal målast opp og koordinatfestast, samt alle faktaopplysingar/rapportar samlast inn, og leggjast inn i kart.
- Tur/Sykkel/Løype kart: Alle stiar og løyper skal målast inn/koordinatfestast og leggjast inn i kart.

Andre planar under arbeid:

- Felles forvaltingsplan for Rallarvegen.

Felles Landbrukskontor ÅLA

- Tiltaksstrategiar:
  - Spesielle miljøtiltak i jordbruket
  - Spesielle miljøtiltak i skogbruket
- Forvaltningsplanar i verdsarvområde
  - Stølen Hjølmo og Gamlevegen i Dyrdal
  - Slåttelandskapet Stokko
  - Høgdegarden Stiegen i Aurlandsfjorden
  - Forvaltningsplan for nedbergo(under utarbeiding)
  - Parkplan for Nærøyfjorden Verdsarvpark.
- Felles forvaltningsplan for hjortevilt i Årdal, Lærdal og Aurland, vedteken 05.05.2011.

Andre vedtekne planar:

- Handlingsplan for natur- og lanskapsforvaltning, vedteken 11.06.1998.
- Kommunedelplan for kulturlandskapet i Flåm og Flåmsdalen, vedteken 27.04.1994.
- Plan for vern av kulturminne i Aurland kommune, del 1 og 2, 1990 og 1993.
- Differensiert forvaltningsplan for Flåmsvassdraget, vedteken 10.05.2001.

- Felles kommunedelplan for villrein i Nordfjella/Hardangervidda Villreinområde, vedteken 05.03.1998.
- Forvaltningsplan for vestnorsk fjordlandskap, delområde Nærøyfjorden 2008
- Handlingsplan for demensomsorga i Aurland kommune 2008 – 2015
- Tiltaksplan for pleie, rehabilitering og omsorg(årleg plan som blir utarbeida innanfor budsjetttramme, ikkje vedteken)
- Psykiatriplan 2006-2010
- Smittevernplan(er under revidering)
- Plan for habilitering og rehabilitering
- Helse- og sosialmessig beredskap – delplan til kommunal krise- og beredskapsplan (er under revidering)
- Plan for krisepsykiatrisk team (er under revidering)
- Overordna kompetanse- og rekrutteringsplan 2011 – 2015 (planen er under utarbeiding).

Ovannemnde planar bør vurderast vidare ved seinare rulleringar av strategisk handlingsdel med økonomiplan.

Investeringar i planperioden

INVESTERINGAR 2012-2015 - FASTE KR.

KP	ÅR	2 011	Sum	2 012	2 013	2 014	2015
hen	Tiltak	(vedteke)	2012-2015				
4.1	KDP - Næring, inkl landbruk	250	100	100			
4.1	Restaurering Otternestunet.	800	3 200	800	800	800	800
4.1	Gang & sykkelvegar	3 000	0				
4.1	Ytstebøen- Høydalen II		2 500	2 500			
4.1	Gang og sykkelveg Vangen - Otnes		5 000			2 500	2 500
4.1	Utbetring Kommunale bruer		0				
4.2	Reg.plan Gudvangen	200	0	0	0	0	0
4.2	Reg.plan g/s Vangen - Otnes			200			
4.2	KDP- Veg og trafikktrygging		250	250			
4.2	KDP - Undredal		300	300			
4.2	KDP - Kvammadal	100	1 000		1 000		
4.2	Reg.plan parkering Flåm kyrkje		100			100	
4.2	Rehab./ombygg/ENØK Heradshuset	1 000	4 000			1 500	2 500
4.3	KDP - Idrett,friuftsliv og fysisk aktivitet						
4.3	Investeringar kyrkja	0	0				
4.4	Opparbeiding Smiebakken	400	19 785	12 950	6 000	835	
4.4	Bustadsosial handlingsplan	0	3 500	3 500			
4.6	Overordna ROS	100	150	150			
4.6	Ny brannbil		4 000			4 000	
4.6	Utskifting kommandobil		0				
4.7	Hovudplanarbeid VA	300	0				
4.7	Rehabilitering Symjehall		12 000			4 000	8 000
4.7	Rehab. Aurland Helsetun (1958-1972)	100	5 000		2 500	2 500	
4.7	IKT- Investeringar inkl.- ÅLAV	800	3 400	1 000	800	800	800
	Sikr. st.mur - 6 manns bustad Høydalen	500	0				
	Rehab Vassbygdi industribygging	500	0				
	Rehabilitering ABU	32 750	0				
	Rehabilitering AIS	750	0				
	Sikring Fiskhammar- Høydalen	3 000	0				
	Utbetring tak Vangen barnehage	500	0				
	Tiltak brannsikringsplanar	1 850	0				
	Sikring av Hallinggrovi	8 000	0				
	Utskifting maskiner & Utstyr KDE	600	0				
	Slamavskiljar Skjerping	225	0				
	Slamavskiljar. Høydalen	560	0				
	VA anlegg Aurlandsvangen	1 000	0				
	Ekstraordinær nedbetaling eksist lån		10 310	5 110	5 200	1 799	3 250
	Sum tiltak:	57 285	79 844	26 860	16 300	18 834	17 850

FINANSIERING:

ÅR	2 011	Sum	2 012	2 013	2 014	2015
Tiltak	vedteken	2012-2015				
Spelemidlar(Fleirbrukshall)	-3 500	-4 900	-4 900	0	0	0
Mva refusjon	-12 183	-16 121	-5 437	-2 775	-4 259	-3 650
tilskot/sal	-8 275	0				
Overført unytta låneopptak	-9 000	0	0	0	0	0
Bruk av disp.fond	-300	0				
Tilbakebetaling lån Statens vegvesen		-3 200		-3 200	0	0
Trafikktryggleiksmidlar	0	-2 000	-500	-500	-500	-500
Konsesjonsavgiftsfondet	-8 392	-32 100	-13 550	-6 975	-5 975	-5 600
Overført frå drift	-7 495	-21 523	-2 473	-2 850	-8 100	-8 100
Eksterne lån	-8 140	0				0
Sum finansiering	57 285	79 844	26 860	16 300	18 834	17 850

Driftsbudsjettet sine økonomiske rammer

	SAMLA DRIFT 2012-2015					
	ÅR	2011	2012	2013	2014	2015
Ans	Tiltak	Budsjett				
	Inntekter:	(vedteke)				
	Skatteinntekter	-64000	-63600	-63200	-62800	-62800
	Rammetilskot	-26200	-25500	-24600	-23800	-23000
	Eigedomsskatt	-45700	-45600	-45600	-45600	-45600
	Konsesjonsavgift	-14000	-14000	-14000	-14000	-15300
	Andre generelle statstilskot	-1650	-1900	-2000	-2100	-2200
	Sal av konsesjonskraft (netto)	-9000	-9000	-9000	-9000	-9000
	Renteinntekter	-3500	-4000	-4500	-5000	-5500
	Renteutgifter	4400	5500	6000	6500	7000
	Avdrag på lån	7400	7400	7400	7400	7400
	Utbyte selskap	-3500	-3500	-3500	-3500	-3500
	Motteke avdrag på lån	-5900	-5900	-5900	-5900	-5900
	Avsetjing til konsesjonsavgiftsfond	21100	21100	21100	21100	22400
	Bruk av konsejonsavgiftsfond -investering	-8392	-13550	-6975	-5975	-5600
	Overført til investering	8392	13550	6975	5975	5600
	Overført til investeringsbudsjett ("driftsoverskot")	7495	2473	2850	8100	8100
	Avsetnad til disposisjonsfond	3100	5500	5250	5000	5000
	Avsetnad til serskilde tiltak I	1500	2000	2000	2000	2000
	Overskotavsetnad	0	2557	5935	345	500
	Avsetnad til lønsreguleringsfond	1250	4000	3000	4000	3000
	Bruk av lønsreguleringsfond		-4000	-3000	-4000	-3000
	Kompetanseplanfond	500	500	500	500	500
	Avsetnad til utviklingsfond	3000	3000	3000	3000	3000
	Nytt tiltak serskild brukar		1100	550		
	HMT fond		300	300	300	300
	Prisreguleringsfond		940	810	975	575
	Kommunale eigedomar				2555	2400
	Sum Netto inntekter	-123705	-120630	-116605	-113925	-113625

	FORDELT DRIFT 2012-2015					
	ÅR	2011	2012	2013	2014	2015
Ans	Tiltak					
100	POLITISK LEIING	2420	2170	2270	2170	2320
110	RÄDMANN	13060	12935	12735	12185	12235
210	ABU	16485	16280	15610	15610	15110
220	KBA	8540	8040	7540	7040	7040
230	SUF	5825	5825	5825	5825	5825
300	Helse og Førebyggande	6175	5875	5875	4775	4775
301	NAV Aurland	4800	4800	4800	4800	4800
302	Barnevern	2500	2500	2500	2500	2500
310	Pleie og omsorg	34920	34870	32870	32870	32870
500	KDE+ BKB frå 2012	16900	18535	18030	17600	17600
700	Brann og komm.beredskap	3030				
900	Nøytrale inntekter-utgifter	9050	8800	8550	8550	8550
	Sum driftsbudsjett	123 705	120 630	116 605	113 925	113 625

Kommunen sine rammevilkår

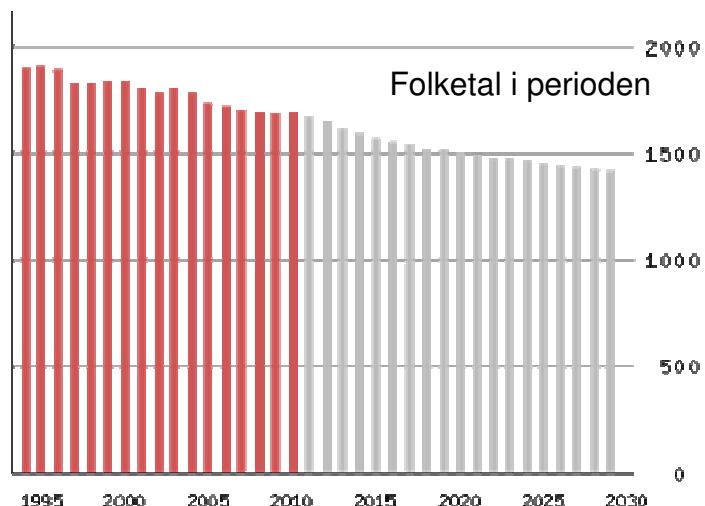
Folketalsutvikling

Folketalet påverkar rammevilkåra til kommunen på fleire måtar. Det er ein direkte samanheng mellom folketal, personskatt og rammetilskot. Sidan 2004 har folketalet gått ned frå 1803 til 1689 per 01.11.2011. Framskrivingar frå SSB, som føreset middeltal på fødselstal, levealder og netto innflytting, spår at folketalet vil bli redusert ytterlegare og vere rundt 1600 i 2015 og 1500 i 2020.

Innbyggjartal per 1.1.2011: 1 689

1995-2011 og framskriving i perioden 2012-2030¹

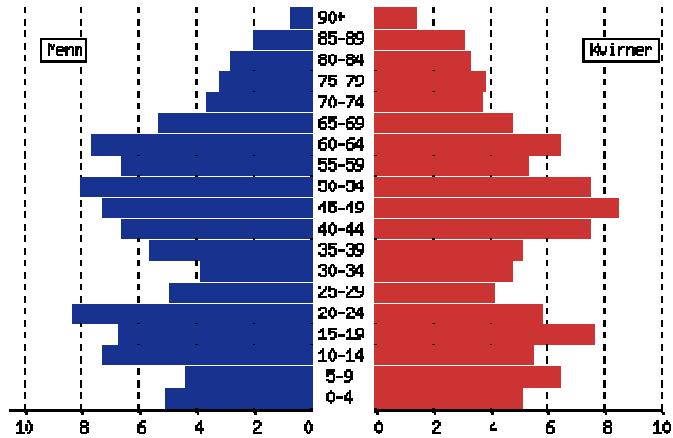
¹ Framskriving basert på alternativ MMMM (middels vekst)

Alderssamansetting

Befolking etter kjønn og alder. 1.1. 2011.

Auken i eldre som blir omtala i mange samanhengar, ser ikkje dramatisk ut i Aurland, men synleg i Aurland frå 2015 og utover når dei store kulla frå 50-tallet etterkvar blir eldre. Det at folk generelt lever lengre vil og føre til at gjennomsnittsalderen i befolkninga aukar. Det som vi elles ser, og som vil påverke etterspurnad etter tenester, er nedgang i fødselstala frå 2007 og fram til i dag.

Frå hausten 2011 merkar barnehagen at total etterspørsel etter barnehageplassar går ned, og frå 2013 vil det vere færre elevar i skulepliktig alder.

Nettoflytting

Ein viktig faktor for å forklare nedgang i folketalet i Aurland har vore nettoutflytting. Tabellen ovanfor viser at aldersgruppene mellom 20 og 39 år utgjer ein låg prosent av befolkninga. Anten fordi dette var små barnekull frå 70 talet når kvinnene byrja å arbeide for fullt, og at det resulterte i færre born. Ei anna forklaring er at dette er aldersgruppene som i mest mobile og som flyttar. Desse faktorane forsterkar folketalsnedgangen og viser igjen i dei låge fødselstala vi ser frå 2007.

Ein anna effekt av flytting er at dei som flyttar er dei med relativt høg inntekt og låge tenestebehov. Effektane av flytting blir såleis forsterka (KRD, NOU 2011:3).

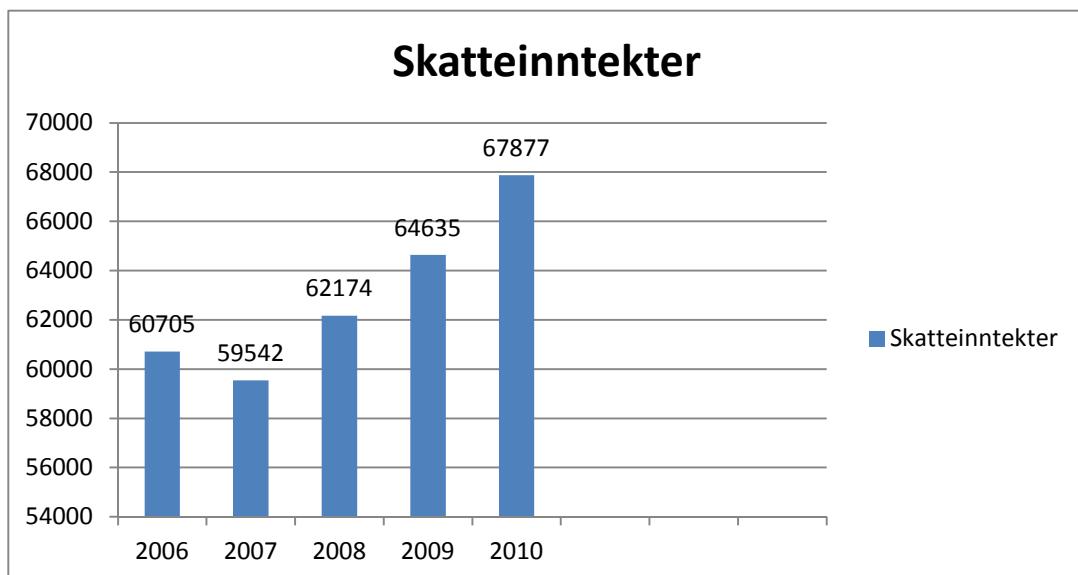
Av tettstadane i kommunen er det berre Aurlandsvangen som har hatt nettovekst i perioden 2005 – 2010, jf Fylkespegen.

Sysselsetting

Aurland har høg del sysselsetting både blant kvinner og menn (http://www.ssb.no/kommuner/hoyre_side.cgi?region=1421). Utdanningsnivået i Aurland er lågare enn fylket og landet. Berre 18,1 prosent av befolkninga over 16 år har høgare utdanning i Aurland, mot 25,6 prosent på landsbasis. Dette kan forklare at gjennomsnittleg arbeidsinntekt ligg lågare enn det som er gjennomsnittet i fylket og landet elles.

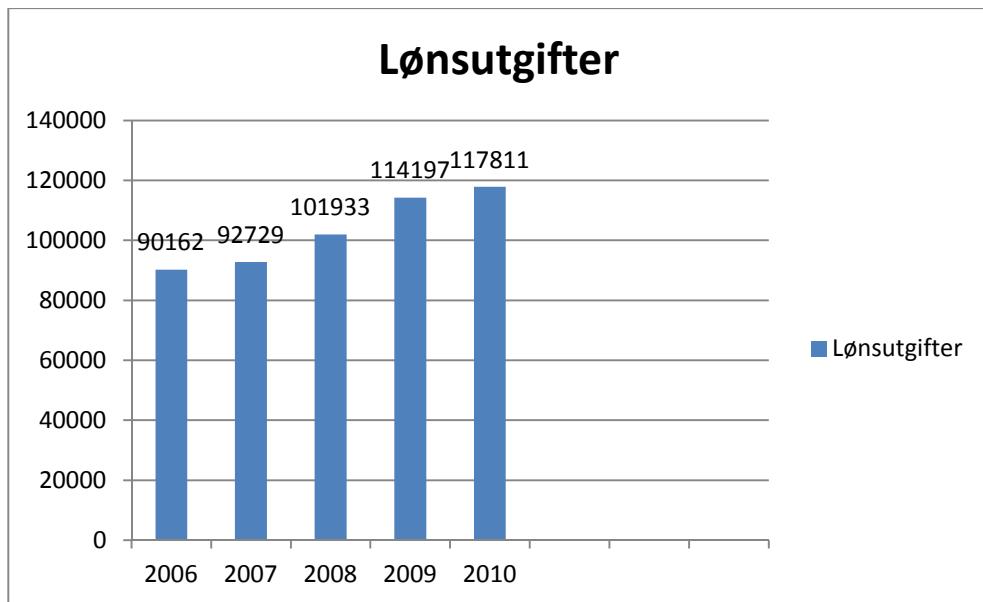
Frie inntekter

Frie inntekter er rammetilskot, skatteinntekter, eigedomsskatt, momskompensasjon og andre ikkje øyremerka statlege tilskot.

Av dette har naturressursskatten lege stabilt på ca 30 millionar. Auken i perioden er på 11,8 %.

Til samanlikning har lønsutgiftene i same perioden auka med 30,7 % som grafen under viser.

Dette viser sum utbetalt løn inklusive sosiale utgifter fråtrekt refusjon sjukeløn og svangerskap. Grafen over syner at det er god styring på lønsutgiftene. Auken i lønsutgifter frå 2009 til 2010 er på om lag 3,2 %, som er mindre enn lønsoppgjeret.

Rammetilskot

Det skjer stadig ein del omleggingar i rammetilskotet. Frå og med 2011 er barnehagetilskotet lagt inn i rammetilskotet. For 2011 er rammetilskotet for Aurland kommune forventa å bli 26,2 millionar. Det er lagt inn ein forventa nedgang i folketalet dei nærmaste åra som medfører ein nedgang i rammetilskotet isolert på rundt 3 millionar i løpet av perioden.

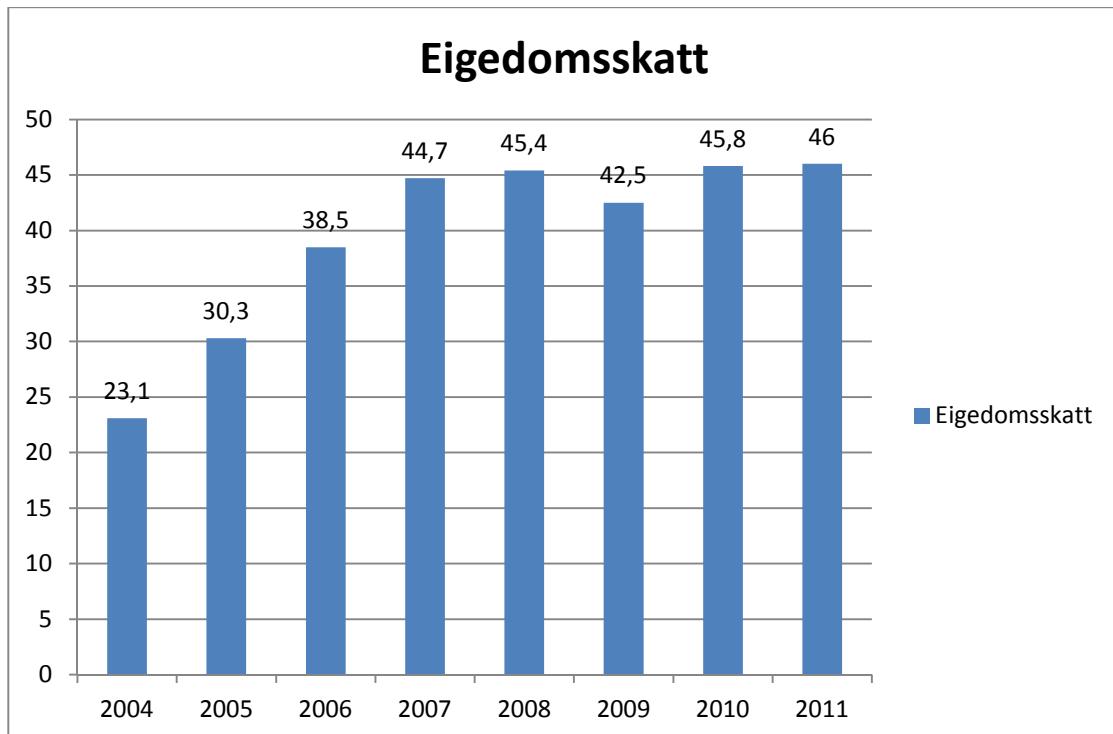
Eigedomsskatt

Eigedomsskatt utgjer ei vesentleg inntektskjelde for Aurland kommune. Aurland kommune har eigedomsskatt på "verk og bruk", det vil seie det som er definert som produksjonsverksemder med visse unntak. Kommunen kan innføre eigedomsskatt på alle eigedomar i kommunen, dette ville gitt ei meirinntekt på rundt 1 million kroner i året.

Den største delen av eigedomsskatten er på kraftverk der takstane blir justert frå Sentralskattekontoret i Moss. I 2011 utgjer eigedomsskatten på kraftverk totalt kr 43,1 millionar medan eigedomsskatt på andre verk og bruk utgjorde rundt 2,9 mill.

I forskriftene for eigedomsskatt på kraftverk er det innført eit såkalla "makstak" på takstgrunnlag. Aurland kommune har nådd dette makstaket på mange av kraftverka og vil dermed ikkje nyte godt av auke i takst. Det blir jobba med å få fjerna dette makstaket mellom anna ved hjelp av LVK (Landssamanslutninga for vasskraftkommunar) og dersom dette blir fjerna ville eigedomsskatten for Aurland kommune ha auka med mange millionar kroner i året ut frå dagens nivå.

Takstgrunnlaget for eigedomsskatt på kraftverk er samansett av mange faktorar, mellom anna kraftprisane siste 5 åra, og dette har medført ein stor auke siste åra for Aurland, men det er usikkert om dette vil halde seg slik framover. Slik har utviklinga i eigedomsskatt vore frå 2004 – 2011:

Konsesjonsavgift

Dette er ei avgift som kjem som følgje av kraftutbygginga. Avgifta blir i sin heilskap avsett til konsesjonsavgiftsfondet (også kalla næringsfondet) der det er reglar for bruken. Avgifta blir indeksregulert kvart femte år. I 2009 vart avgifta sist indeksregulert til 14,1 millionar og neste regulering vil kome i 2015.

Momskompensasjon

Momskompensasjon vart innført i 2004 og medfører at med få unntak all moms blir refundert. Ordninga var i utgangspunktet sjølvfinansierande i og med at det vart lagt inn trekk i rammetilskotet med omrent same beløp som momskompensasjonen utgjer. Momskompensasjonen på driftseiningane blir direkte godskrive nettorammene til einingane, medan momskompensasjonen på investeringar blir brukt som finansiering i investeringsbudsjettet.

Rentekompensasjon investeringar

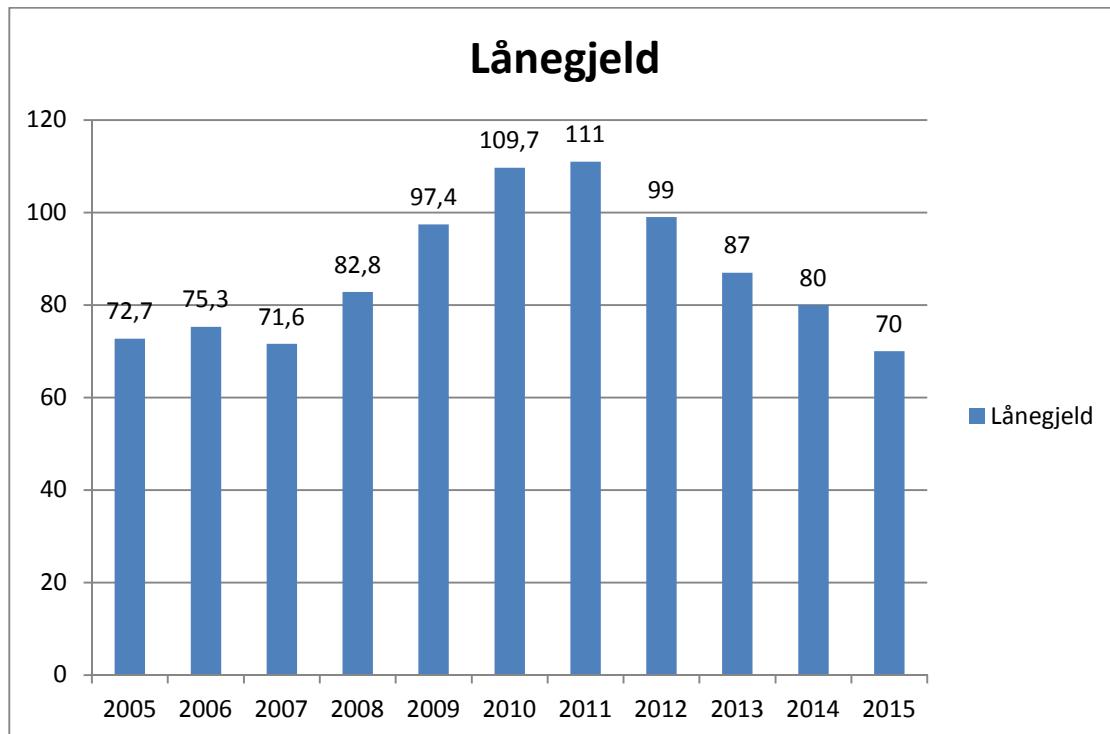
Staten har gjennom Husbanken ei ordning med godskriving av renter for investeringar gjort i skule og omsorgssektoren. I 2010 mottok vi 1,3 millionar i tilskot i denne ordninga og dette vil kunne auke til rundt 2 millionar når vi får kompensert for utbygginga av skulen. Summane her er også avhengig av rentesatsane.

Renter og avdrag – låneporfølge

Aurland kommune har etter kvart fått ei ganske stor lånegjeld. Pr 31.12.10 var lånegjelda til eigne investeringar på 106 millionar.

Renter og avdrag på lånegjelda blir direkte belasta driftsrekneskapen. I 2010 utgjorde renter og avdrag på desse låna ca 10 millionar. Målet i økonomiplanen er at lånegjelda skal bli redusert gjennom at vi ikkje skal ta opp nye lån til investeringar i perioden, samt at vi skal bruke av overskotet til ekstra nedbetaling på låna med rundt 10 millionar i perioden.

Forutan ordinære lån til eigne investeringar har Aurland kommune formidlingslån gjennom Husbanken på totalt pr 31.12.10 på kr 3,8 mill (pengar som er lånt ut igjen gjennom NAV/sosialkontoret). I tillegg har vi eit "formidlingslån" til Aurland Energiverk med saldo pr 31.12.10 på kr 7,5 millionar. Vi betaler ned på dette med 1 million kroner i året som E – verket betaler tilbake til oss. Grafen under viser utviklinga i lånegjeld til eigne investeringar der altså formidlingslåna er haldne utanom:

Sal av konsesjonskraft

Aurland kommune auka i 2011 påslaget frå 5 øre til 10 øre pr kwh på det vi sel til Aurland Energiverk. Det overskytande sel vi tilbake til E – Co til såkalla spotpris. Prisen inn til oss var 10,68 øre og vi sel den vidare til Energiverket for 20,68 øre. Netto overskot på dette er forventa til å bli ca 9 millionar pr år.

Finanskostnader/finansinntekter

Renteutgiftene er rekna ut frå eit rentenivå på ca 4,5 % på lånerenter og med ein viss auke i slutten av perioden. Renteinntektene er framskrivne med same utviklinga. Avdrag på lån blir nedbetalt med same sum i driftsrekneskapen kvart år, dei neste åra er det i tillegg lagt inn ekstra nedbetaling av lån som er ført i investeringsrekneskapen. Utbyte er frå Aurland Ressursutvikling og Aurland Energiverk – samla er det lagt inn kr 3,5 millionar pr år frå desse to selskapa.

Avsetnader og bruk av fond

Det er lagt opp til avsetnader til fond i perioden for å ha "reservar". Bortsett frå lønsreguleringsfondet og disposisjonsfondet er det ikkje lagt inn bruk av fonda i økonomiplanoppsettet. Tanken er at fonda skal nyttast etter kvart, slik at dette ikkje blir ei rein oppbygging av fondsmidlar.

Lønsreguleringsfondet blir avsett kvart år og skal dekke lønsstigninga komande år – dette vil bli fordelt ut igjen på einingane når vi veit kor mykje det vil utgjere.

Avsetnaden til utviklingsfond er utbyte av selskap kommunen eig. I tillegg ligg det inne avsetnad til særskilte ressurskrevjande tiltak som vi veit kjem i perioden samt ein avsetnad til kompetanseplanfond.

Det ligg også inne ein fast avsetnad til disposisjonsfondet for å kunne byggje dette opp igjen – pr 31.12.2010 var dette på 8,6 mill. Overskotsavsetnaden er tenkt å dekke uføresette utgifter. Føresetnaden for at ein kan sette av til disposisjonsfond, er at kommunen sitt driftsrekneskap er i balanse.

Kompetansefond

I handsaming av rekneskapen for 2010 vart det sett av 500 000 til eit kompetansefond. Fondet skal brukast til strategisk kompetanseheving. I planperioden blir det sett av 500 000 pr år av overskotet til strategisk kompetanseheving.

Kommunestyret har vedteke overordna kompetanse- og rekrutteringsplan for kommunen (KS- 026/10). Ei overordna målsetting er at *bemannning og kompetanse i kommunen til ei kvar tid skal vere fleksibel og tilpassast vedteken politikk*. Del to av planen skisserer årshjulet for arbeid med kompetansekartlegging og strategisk kompetanseutvikling. Årshjulet blir gjennomført frå hausten 2011.

HMT-fond

Rådmann har signert ny IA-avtale på vegne av kommunen frå 01.01.11 til 31.12.13. Partane i kommunen forpliktar seg gjennom avtala til å arbeide for overordna målsettingar i avtala om lågare sjukefråvere, rekruttering av personar med redusert funksjonsevne og hindre uføre og tidleg avgang. Aurland kommune hadde eit legemeldt sjukefråver på 3,7% i 2010. Sjukefråveret i Aurland kommune er blant det lågaste i kommune-norge. Kommunen har eit overordna HMT-system som er utarbeidd i samarbeid med ÅLAV-kommunane i eit prosjekt i 2008.

Sidan 01.01.2009 har alle tilsette i Aurland kommune vore medlemmar i bedriftshelsetenesta. Kravet om bedriftshelseteneste er utvida i ny forskrift om bedriftshelseteneste frå 01.01.2010. Aurland kommune har utgifter på om lag 235.000 i året på medlemskapen som ligg i ramma for ansvar 900. Delar av kontingensten er lovpålagt oppfølging av tilsette.

Endringar i arbeidsmiljølova og folketrygdelova frå 01.07.2011 set større krav til leiar si oppfølging av sjukemeldte arbeidstakrarar. Det er krav til dialog og tilrettelegging på arbeidsplassen. I einskilde personalsaker er det aktuelt å vurdere nye arbeidsoppgåver eller omplassering.

Dersom ein tilsett i kommunen blir ufør har kommunen årlege utgifter i reguleringspremie i KLP på om lag 45000 fram til pensjonsalder.

Prisreguleringsfond

Fondet skal nyttast til kompensasjon for generell prisauke for einingar som har budsjett som krev utbetalingar utover lønsutgifter, t.d straum, materiell, kjøp av tenester

Kommunale egedomar

Fondet skal nyttast til å vedlikehald og tiltak knyta mot kommunale egedomar og infrastruktur. (VA-veg-gatelys) Vedlikehaldsrapportar synar at Aurland kommune har eit etterslep på vedlikehald av kommunal egedom på ca 20 millionar. Dette fondet vil difor ha ein svært sentral rolle i åra framover.

Økonomiplanen sine konsekvensar for tenesteproduksjonen

TENESTEEININGANE – konsekvensar og kommentarar

Vi har i prosessen med økonomiplanen hatt ein gjennomgang med alle einingane våren 2011 der både leiarar, tillitsvalde og andre tilsette har vore involvert. Arbeidet er eit framhald av prosessen frå 2010 der målet var å redusere kostnader med til saman 15 – 20 millionar. Alle stillingar har vore gjennomgått og vi har sett på kva vi har av naturleg avgang i perioden. Det er vurdert kva område vi kan redusere i gjennom ulike tiltak. Det har vore ein føresetnad at ingen skal seiast opp som følge av prosessen, men at all reduksjon skal gå gjennom naturleg avgang eller på andre måtar.

Under fylgjer ei oppsummering av kvar eining med konsekvensar tiltaka vil medføre. Mange av tiltaka på einingane vil medføre at kvalitet og service vil bli påverka i større eller mindre grad. Vi presiserer at dette er tiltak direkte knytt mot økonomiplan og direkte konsekvensar som følge av dei økonomiske rammene.

Ansvar 100 – Politiske organ

- Det er lagt inn at endringar i den politiske strukturen vil medføre ei innsparing på kr 250.000 pr år.

Ansvar 110 – Rådmannsfunksjonane

- Det er lagt inn at naturlege avgangar som skjer i perioden ikkje skal bli erstatta, men at oppgåvene blir omfordelte. Samla innsparing ved naturlege avgangar er lagt inn i perioden med ca 1,1 millionar (1,5 stillingar) på administrasjonsoppgåver innan rådmannsfunksjon.
- Rådmannen skal prioritera informasjonsarbeidet innanfor den driftsramma som er fastsett.
- Det blir vurdert reduksjon av personalressursane på biblioteket der ein også ser på eventuelle samarbeidstiltak med Lærdal i perioden. Dette er lagt inn med innsparing på 200.000 pr år.
- Det er lagt inn ein auke i satsane på musikk- og kulturskulen som vil medføre ei auka inntekt på kr 125.000 pr år.

- Det er lagt inn ei innsparing på kr 200.000 ved at signaliserte søknader om redusert arbeidstid og andre permisjonar ikkje blir erstatta.
- Det blir tilrådd eit toårig prosjekt med 60 % prosjektstilling ved arkivet. Syner til vurderingar på side 30 Prosjektet blir tilrådd finansiert ved bruk av disposisjonsfondet.

Ansvar 210 ABU og ansvar 230 Flåm skule

- Naturleg avgang på ABU samt minkande elevtal gjer at ein i løpet av planperioden har lagt inn ein reduksjon i tal stillingar på 1 – 2 årsverk.
- Det blir tilrådd å engasjere ein miljøterapeut i 90 % stilling i to år (frå 1. august 2011). Dette mellom anna for å kunne redusere tiltak innan PPT – tenesta. Denne stillinga blir finansiert ved bruk av disposisjonsfondet.
- PPT – tenesta er lagt inn med ein reduksjon på kr 500.000 frå 2013.
- Det blir tilført kr 170.000 pr år for at elevar skal få tilbod om arbeidspraksis.

Ansvar 220 Barnehagar

- Det vert lagt opp til at naturleg avgang i perioden vil gi ein reduksjon i eitt årsverk frå 2012.
- Frå 2012 vil ei avdeling ved Vangen barnehage bli lagt ned som følgje av reduksjon i tal ungar – innsparing ved dette er ca 500.000 pr år.
- Endra barnehagestruktur frå 2014 er lagt inn med ei innsparing pr år på kr 500.000.

Ansvar 300 Helse og førebygging

- Naturleg avgang i perioden er lagt inn med ca 1 årsverk (600.000)
- Legesamarbeid frå 2014 er lagt inn med ei innsparing på kr 800.000 pr år.

Ansvar 301 NAV og ansvar 302 Barnevern

- Både NAV og barnevern er vidareførte med same rammene som i 2011. Ein del store tiltak her vil bli overførte til desse områda i løpet av perioden, men er førebels budsjettet som kostnader til særskilte tiltak i den overordna tabellen.

Ansvar 310 Pleie og omsorg

- Frå 2013 er det lagt inn reduksjonar med kr 2 millionar pr år. Dette er lagt inn med tanke på gjennomgang av turnusordningar og naturlege avgangar som ikkje vil bli erstatta.
- Samhandlingsreforma vil medføre at ein del oppgåver vil bli overført til kommunen. Det er usikkert kor mykje dette vil bety økonomisk og det er ikkje lagt inn noko ekstra til dette i planen. I prinsippet skal dette finansierast gjennom auka rammetilskot.

Ansvar 500 – kommunal driftseining (inkl tidlegare ansvar 700 – brann)

- Naturlege avgangar som ikkje blir erstatta er lagt inn med 1,5 årsverk (750.000 pr år)

- Samla vil sal av kommunale eigedomar gi ei innsparing i driftsutgifter på kr 450.000.
- Gebyrake på kommunale avgifter innan vatn og kloakk er lagt inn med kr 250.000 pr år.
- Nedklassifisering av kommunale vegar vil gi ei innsparing på kr 50.000 pr år i reduserte vedlikehaldskostnader
- Ved å redusere grøntarealet som kommunen har pr i dag vil ein kunne redusere driftskostnadane med rundt kr 200.000 pr år.
- ENØK – tiltak er lagt inn med kr 330.000 i reduserte kostnader.
- Interkommunalt brannvernsamarbeid er lagt inn med ei innsparing på kr 150.000 pr år i løpet av perioden.

Ansvar 900 – nøytrale inntekter/utgifter

Redusert med ein stilling på grunn av naturleg avgang.

- Kyrkjeleg fellesråd er vidareført med same ramma som i 2011 i heile perioden. (2,2 mill pr år)